

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**

Віник Олег Володимирович

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ
БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ**

Спеціальність: 8.03050802 – Банківська справа
магістерська програма – Монетарне управління економікою і
банківські технології

Дипломна робота за освітньо – кваліфікаційним рівнем “магістр”

Студент групи ФБСм-51
О. В. Віник

Науковий керівник:
к. е. н., доцент О. Л. Малахова

Тернопіль – 2015

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

1.1. Економічна характеристика фінансової стійкості банку та аналіз факторів, що на неї впливають

В нинішніх передумових економіки, час за чау в інших куточках нашого світу статся валютні, економічні та кризи банківські, з кожним подальшим роком все більш постає питання актуальності такого забезпечення економічного здійснення розвитку, залежить який, знаною мірою від банківського надійного сектору. Одним із основних факторів є, сформовані інвесторські дивіди, вкладників до банків, їх фінансової покриття стійкості і стабільного розвитку, які мають бути досягненням банків довгостроковим, а їх завданням стратегічним, від реалізації яких, значною або певною мірою, залежить збільшення соціальних стандартів країни та динамічність перетворень ринкових.

Термін “фінансова стійкість”, трактується, найчастіше, відповідно до контексту, ринку систем і аналітичних методів, що розглядаються.

Так, у “Великому словнику економічному ” за редакцією А. Н. Азріана “стійкість” це поняття - постійності, сталості, незалежності втрат ризику та збитків [2, с. 770].

У “Словнику великому енциклопедичному ” автор, А. М. Прооров “стійкість” пишеться як здатність віднолювати системи, близький та пов'язаний до нього стан після збурення часткового, яке зобрається у відхиленні параметрів системних від номінального визначення [81, с. 1257].

У “Словнику мови української ” стійкість відзначається як “здатність вивляти і зберегти дого сої властивості, не надаатись зруйнуванню або зіпсуванню” [85, с. 710].

В. Даль в своєму словнику “стійкості” поняття розуміє як “здатність витримати, не поступитись, вистояти супроти чогось, вдало протистояти силі, встояти, ” [34, с. 515].

Етимологія стійкості терміну розуміється як стабільності стану, сталості певних дій параметрів та постійності. В ширшому розумінні поняття стійкість характеризується своєю ефективністю виконувати свої різні функції дії всупереч зовнішніх та внутрішніх факторів.

Аналіз різної літератури економічної не дозволив викривати одного єдиного підходу, який би так однаково трактувати поняття стійкості фінансової комерційного банку. Закордоні та українські учені в своїх працях розуміння стійкості банку частенько порівнюють з такими поняттями економічними, як платоспроможність, ліквідність, стабільність, рівновага, надійність.

А, А. Ю. Юданов твердить, що стійкості банку ознакою є стабільність, як здатність порاپити в авторитетному, відносно уразливого найменш, становища під час кризи та здатність переборювати їх [105, с. 54]. Дуже приближеним поннтям як опис якісної банківської системи є стабільність та стійкість. Але стійкість вбачає системи витримати здатність силі, а стабільність, постійно звертає увагу на здійснення ефективності до постійного повторення. Завдяки стабільності банк стає стійким.

Стійкість трактується не тільки на стабільності, але і на рівноваги законах. В широкому розумінні банківської системи рівновага виражається як рівноважна співпраця її елементів. Якщо вважати, що складається банківська система з банківської інфраструктури, небанківських кредитних та банківських установ, то рівновага в випадку цьому буде відображати їхній стан збалансований і розвиток один до одного по відношенню [87, с. 49].

Також із стійкістю банку часто пов'язують його і безпечність. Хоч ці поняття близькими є, але вони один від одного інакомислині. В. Н. Живалов об'єднав оці трактування і визначає банку стійкість як здатність в динамічних умовах ринкових чітко і швидко функції виконувати свої, забезпечити міцність фізичних та юридичних вкладів та своїх розпоряджень клієнтів по обслуговуванню [39, с. 12]. На мою думку, у міркуваннях В. Н. Живалова позитивним є те, що аналізує банку стійкість він як основу, на базі якої надійність забезпечується.

Так, деякі учені запевняють що стійкість фінансова банку визначається його рівнем платоспроможності й ліквідності [3, с. 81]. Банку ліквідність зображає змін швидкість активів банківських у грошові кошти своєчасно щоб відповідати по зобов'язанням, а характеризується платоспроможність спроможністю вчасно банківської установи та в повному обсязі виконує зобов'язання платіжні.

Поняття Л. А. Ганцевої [27] покладається стійкість не тільки, а і від ліквідності, але від багатьох факторів інших. До них відносяться: політична і економічна ситуація в країні чи в регіоні, стан грошового ринку, ймовірність в НБУ рефінансування, розвиток цінних паперів ринку, надійність партнерів і клієнтів банків, досконалість і явність законодавства заставного і банківського, спеціалізація банківських послуг та широкий вибір їх, забезпеченість капіталом банку власним, рівень в банку менеджменту та факторів інших.

Також фахівці які діяльність здійснюють в банківській діяльності запевняють, що банку стійкість покладається від банківських пасивів стабільності і активів, кредитно-інвестиційного портфеля якості та кількості клієнтів [44, с. 21-26]. Цей критерій пробуджує певні зауваження: по-перше, вагомі такі складові стійкості, такі як прибутковість, банку ліквідність та платоспроможність не враховуються в ньому; по-друге, пояснення, що стійкість фінансова банку покладається від клієнтів і їх кількості є мізерною для цього пояснення взаємозв'язку (не враховується стан фінансовий банку).

Ю. С. Масленченков стійкість фінансову характеризує в залежності від діяльності банків схожості нормативним показникам узагальнюючим, які характеристики поєднують економічних фінансової стійкості складових: структура коштів власних та обсяг їх, прибутку і доходів рівень, достатність капіталу, результативність мультиплікативна власного капіталу, прибутку норма на капітал власний, ліквідність, додаткової створення вартості банком [67, с. 26]. Прихильником також такої думки стійкості фінансової є Р. Шіллер [103, с. 32].

На погляд авторів деяких, стійкість фінансова характеризуватись не може тільки за допомогою показників узагальнюючих, тому що показують вони тільки орієнтиром і не досить часто розраховуються точно. Зважати на групи показників

обмежені стійкості фінансової банку також недостатнім є, та потребує розширення.

В. П. Пантелєєв та С. П. Халява визначення стійкості фінансовій дають як перевищенню характерному доходів над витратами [77, с. 31]. Але припущення, що стійкість фінансова банку характеризується його прибутку рівнем та сумою дивідендів сплачених, видаються спірними дуже. Безперечно, прибутку рівень є вагомим показником банку діяльності, проте щоб визначити стійкість фінансову потрібно знати за доцільності джерел яких його отримано та як розподілено цей прибуток. Ознакою стійкості фінансової є джерел формування стабільності доходів установи банківської.

Проаналізувавши фактори вищеназвані можна виявити місця проблемні функціонування банку і прийняти вчасно рішення щодо усунення проблем цих, що призведе до ефективності зростання діяльності банку [97].

1.2. Управління фінансовою стійкістю банку його інформаційно – організаційне забезпечення

Забезпечення інформаційно – організаційне являє собою фактор ключовий розвиненості стійкості фінансової комерційного банку.

Фінансова стійкість банків під інформаційним забезпеченням розуміється як комплекс раціональної інформації, різних методів її аналізу, обробки, які дають можливість визначити реальний рівень фінансової стійкості, виявити фактори та їх вплив на неї та обґрунтувати шляхи забезпечення фінансової стійкості в майбутньому.

Хід формування процесу забезпечення інформаційного аналізу фінансової стійкості банку – спрямування підборів належних інформативних показників, що послуговуються у процесі аналізу фінансової стійкості банку та одержання управлінських рішень відповідного підвищення її рівня.

Слід зазначити, що формалізація оцінки стійкості фінансової банку істотно залежить від системи відкритості інформації та розвиненості. Адже залежно від

того вид який забезпечення інформаційного ми використаємо оцінка зміниться стійкості фінансової банку.

Як визначає Крухмаль О.В., забезпечення інформаційне оцінки стійкості фінансової банку – це сукупність інформації аналітичної, її обробки методів, аналізу і представлення форм, що дозволяють вивчити реальний стан стійкості фінансової, виміряти факторів вплив, що її визначають, а також обґрунтувати напрямки забезпечення стійкості фінансової у періоді прогнозованому. Для створення системи ефективної забезпечення інформаційного оцінки стійкості фінансової необхідна розробка системи універсальної класифікації інформації, яка є однією необхідних з умов ефективної оцінки стійкості фінансової банку і інформованості забезпечення всіх користувачів оцінки результатами. В сучасних умовах інформаційний єдиний простір необхідний для забезпечення несуперечливості, узгодженості, закінченості рішень управлінських [59].

Інформація, що циркулює в просторі інформаційному банку розрізняється залежно від місця виникнення, способу відображення та стадії обробки. Джерелами інформації для оцінки стійкості фінансової банку можуть бути як внутрішні так і зовнішні незалежні джерела.

До внутрішніх джерел забезпечення інформаційного відноситься інформація фінансового, бухгалтерського, управлінського, податкового і статистичного напрямів, яка спрямована на діяльності банківської установи оцінку [43].

При зборі інформації дві основні мети ставляться: перша – збір інформації для здійснення нагляду за банків діяльністю та контролю, друга – формування статистики національної.

Інформаційним забезпеченням оцінки фінансової стійкості банків є консолідовані звіти банківських установ про їхню діяльність за певний період, що відповідає вимогам Національного Банку України (НБУ), це дає змогу розглянути роботу банків в одній площині для подальшого порівняльного аналізу.

В таблиці 1.1. відображені показники банківської діяльності станом на 01.04.2014, за допомогою цих даних розраховується група показників які оцінюють фінансову стійкість банку.

Таблиця 1

Рейтинг НБУ, активи та зобов'язання банків на 01.04.2014 р.

№	Банк	Активи	Балансовий капітал	Зобов'язання
1	Приватбанк	196128529	20791059	175337470
2	Ощадбанк	110756551	20449927	90306624
3	Дельта банк	62117937	4463373	57654564
4	Промінвестбанк	48944901	6300432	42644469
5	Укрсоцбанк	46123706	8544256	37579450
6	Райффайзен Банк Аваль	44986700	6788978	38197722
7	Сбербанк Росії	42531932	3831585	38700347
8	Перший Укр. Міжнар. Банк	36676569	4756211	31920357
9	Альфа банк	35773030	4207956	31565074

Джерело: складено на основі [73]

Проте робити оцінку фінансової стійкості спираючись тільки на джерела внутрішньої інформації є не досить коректним. Адже в умовах посилення конкуренції на фінансовому та грошово-кредитному ринках банки змушені застосовувати нові фінансові інструменти для забезпечення стійкості й більш гнучкого реагування на можливі ризики.

Саме для покращення фінансової стійкості банку й розробки нових фінансових інструментів банки звертають свою увагу до зовнішніх джерел інформації. Джерелами інформації зовнішньої є зовнішні до банку по відношенню суб'єкти простору інформаційного. Інформація зовнішня– це інформація про стан середовища економічного, в якому функціонує банк. Складовими інформації зовнішньої є інформація економічна (фінансові, статистичні показники і макроекономічні) та правова та нормативна база законодавчих й регулюючих органів [43].

Банк розробляє свою організаційно-управлінську стратегію пошуку засобів задоволення потреб, як клієнтури банку так і своїх власних. За допомогою створення системи ефективного управління грошима, кредитами, відсотками, валютами, розрахунками й враховуючи особливості маркетингового оточення і

існуючої кон'юнктури ринку позичкового капіталу, банк покращує свої показники, що у свою чергу зміцнює фінансову стійкість банку в цілому [66].

Основна ідея розробки організаційно-управлінської стратегії полягає в вираженні потреб, запитів та переваг споживачів та, у зв'язку з цим, - визначення сегментів ринку, на якому може бути знайдена ніша для реалізації нових банківських продуктів і послуг в умовах конкуренції із іншими банками.

На сучасному етапі розвитку банківської системи не рекомендується відноситись до фінансової стійкості банку як до показників набору, підкреслити необхідно, що групу коефіцієнтів для оцінки переважно формують на основі аналізу джерел його коштів, тобто обмежуються аналізом пасивів без урахування змін в активах. Такі значні розходження в розумінні фінансової стійкості викликані різними підходами до цієї проблеми. Акціонери, вкладники, позичальники і службовці вкладають в це поняття різний зміст. Останнім часом дедалі популярнішим стає підхід, коли банк розглядається як економічна система, а його надійність як стабільність відносин між її елементами [66]. Показник стабільності є інтегральним показником. Для яскравого прикладу залежності оцінки фінансової стійкості банку не лише від внутрішніх, а ще і зовнішніх джерел інформації розглянемо таблицю 1.2.

Таблиця 1.2.

Рейтинг фінансової стійкості банків

з точки зору стресостійкості та лояльності клієнтів за 4 кв. 2014 р.

№	Банк	Загальний рейтинг	Стресо-стійкість	Лояльність вкладників	Поправка аналітиків	№ за розміром активів(НБУ)
1	Креди агриколь Банк	4.48	3.84	3.80	0.67	17.
2	Альфа-Банк	4.45	3.44	4.80	0.33	9.
3	ПроКредит Банк	4.35	3.36	4.00	0.67	40.
4	УкрСиббанк	4.35	3.58	4.40	0.33	14.
5	Райфайзен Банк Аваль	4.19	3.51	4.20	0.33	7.
6	Укресімбанк	4.14	3.27	5.00	0.00	3.
7	Укрсоцбанк	4.02	2.78	4.60	0.33	6.
8	Міжнародний	3.91	3.09	3.40	0.67	47.

	інвестиційний Банк					
9	ПУМБ	3.80	3.46	4.80	-0.33	12.

Джерело: [98]

У таблиці відображена оцінка фінансової стійкості, що спирається на здатність банків протистояти внутрішнім та зовнішнім ризикам, при цьому зберігати прихильність клієнтів банку до його депозитних продуктах та забезпечувати гарні перспективи для успішної діяльності у роздрібному сегменті банківських послуг. Вибірка банків для рейтингу включає банки першої, другої і третьої груп за класифікацією НБУ, що активно працюють на ринку роздрібних депозитів, а також окремі банки з 4-ї групи з об'ємом депозитів фізичних осіб більше 1 млрд. гривень. З рейтингової вибірки виключаються неплатоспроможні банки, в яких здійснюється тимчасова адміністрація.

Фінансові установи отримують бал від 1 до 5 (+похибка) залежно від показників, що характеризують їх стресостійкість і лояльність вкладників: враховується якість активів, ліквідність, можливість зовнішньої підтримки, приріст вкладів, платіжна репутації і т. д. [55].

У рейтингу використовувалися дані офіційної звітності банків за 4 квартал 2014 року. При складанні середньої експертної оцінки враховувалися думки інвестиційної компанії Dragon Capital, рейтингового агентства "Експерт-Рейтинг" і рейтингового агентства "Кредит-рейтинг".

Слід звернути увагу, що в таблиці 1.2 до дев'ятки найбільш фінансово стійких ввійшли, як знайомі широкому загалу великі банки України (Укрексімбанк, Альфа-Банк, Райфайзен Банк Аваль, Укрсоцбанк).

Та найцікавішим є те, що більш нижчі позиції посідають такі банки як Приват Банк (12 місце), Дельта Банк (42 місце), Ощадбанк(10 місце) [98]. Ці банки мають великі за розміром активи та істотно впливають на розвиток банківського сектору України, але при включенні до оцінювання їх фінансової стійкості якісних характеристик, таких як лояльність клієнтів, вони віддають свої позиції на користь банків з меншою ресурсною базою. Це пояснюється тим, що

банки які увійшли до десятки кращих зуміли вдало поєднати в своїй діяльності, як кількісні так і якісні показники.

Щодо організаційного забезпечення стійкості банку можемо представити на рисунку 2.1.

На рівні стратегічного забезпечення фінансової стійкості банку виконується загальними зборами акціонерів, спостережною радою і правлінням, КУАП, кредитним комітетом: формулюють ключові стратегічні спрямування, а саме принципи здійснення управлінських рішень на рахунок забезпечення фінансової стійкості. Оптимальну структуру пасивів і активів визначає комітет з управління пасивами й активами та, аналізує якість структури балансу банку, здійснює розробку планову величину залучення ресурсів та їх розміщення в активні операції; затверджує ліміти розривів ліквідності за строками; визначає потреби банку в ліквідних коштах.

Кредитний комітет здійснює управління кредитним портфелем банку, формування його ефективної кредитної політики.

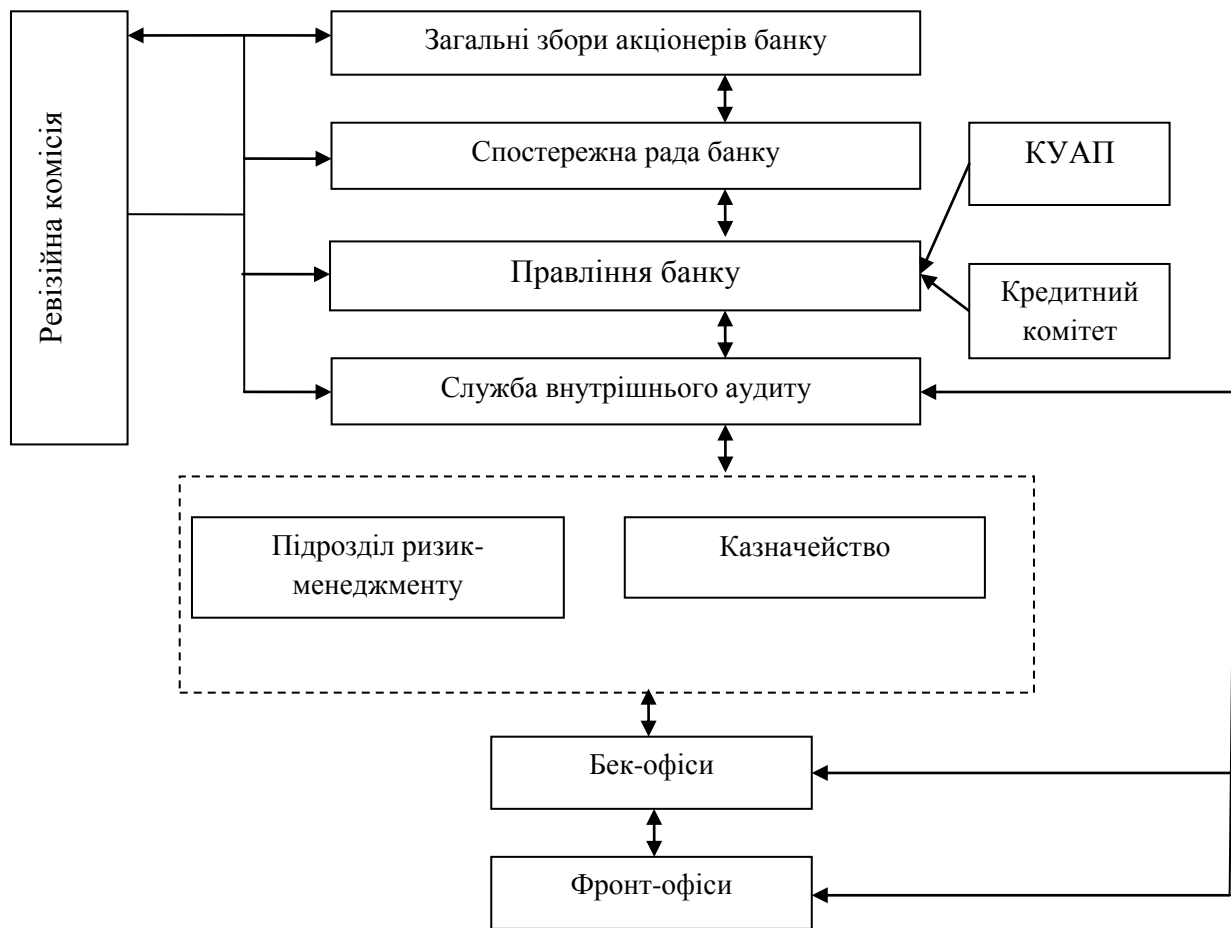


Рис. 2.1. Організаційна структура управління фінансовою стійкістю банку

На тактичному рівні забезпечення здійснюється, службою внутрішнього аудиту, казначейством, департаментом з ризик-менеджменту. Підрозділ ризик-менеджменту здійснює забезпечення надійного процесу виявлення, оцінки, контролю й моніторингу всіх ризиків діяльності банку. Казначейство банку визначає дефіцит чи надлишок ліквідності внаслідок управління його кореспондентськими рахунками. На службу внутрішнього аудиту покладено обов'язок нагляду за функціонуванням системи внутрішнього контролю, аналіз її адекватності, ефективності та достатності.

На оперативному рівні здійснюється забезпечення через фронт- та бек-офіси. Кваліфікаційний рівень та професійні навички працівників цих підрозділів справляють значний вплив на обсяги та якість залучених і розміщених ресурсів, що, в свою чергу, забезпечує фінансову стійкість банку.

Таким чином, організаційне забезпечення фінансової стійкості банку здійснюється на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях, в якому

суб'єкти забезпечення виконують чітко регламентовані функції, що, безперечно, є важливою умовою ефективного управління та забезпечення фінансової стійкості банку. Стійка діяльність банку забезпечується її постійним контролем та оцінкою, метою якої є виявлення потенційних проблем діяльності банків на початкових етапах та застосування відповідних попереджувальних заходів.

Оцінювання та аналіз фінансової стійкості банку являє собою комплекс заходів, що охоплює безперервне спостереження за основними показниками його діяльності. Варто звернути увагу на види аналізу фінансової стійкості банку:

- попередній аналіз – проводиться на початку звітної періоду і спрямований на визначення перспектив функціонування банку, розробки прогнозів кон'юнктури ринку банківських продуктів та послуг, лімітів, нормативів тощо;

- поточний аналіз – застосовується безпосередньо під час діяльності банку для подальшого прийняття оперативних управлінських рішень;

- підсумковий аналіз – спрямований на підведення підсумків стосовно діяльності банку за певний період з метою оцінки результатів діяльності, виявлення втрат, пошук резервів щодо покращення фінансового стану банківської установи.

Здійснення ефективної оцінки й аналізу фінансової стійкості банку передбачає застосування певного інструментарію (рис. 2.2).



Рис. 2.2. Інструментарій оцінки фінансової стійкості банку

Порівняльний аналіз ґрунтується на наступних способах порівняння:

- планових та фактичних показників, які прямо чи опосередковано характеризують діяльність банку для оцінки виконання плану;
- фактичних показників з нормативними значеннями для поточного аналізу дотримання банком вимог регулюючих органів;
- фактичних показників з динамікою аналогічних показників за минулий період з метою визначення тенденцій розвитку банку;
- фактичних показників із середніми показниками по групі чи банківській системі в цілому.

Порівняльний аналіз фінансової стійкості банку доцільно згрупувати за наступними видами:

- горизонтальний, що використовується з метою визначення відхилення фактичних значень показників від базових;
- вертикальний, за яким досліджується структура об'єкта дослідження. Даний вид аналізу має тісний зв'язок з факторним аналізом, адже визначається ступінь впливу структурних елементів на загальний рівень показника через порівняння його до та після дії окремих факторів і тенденцій;
- трендовий – визначається значення відносних показників динаміки, зокрема темп росту та темп приросту об'єкту дослідження за ряд років;
- факторний аналіз – використовується з метою комплексного аналізу діяльності банку, пошуку та класифікації факторів, які впливають на неї, дослідження ступеня цього впливу.

Окрім аналізу поточного рівня фінансової стійкості банків, виникає потреба в проведенні її оцінки на майбутнє, що дасть можливість банківським установам вчасно реагувати на негативні фактори їх діяльності з метою уникнення втрат. Варто зазначити, що прогнозування фінансової стійкості банків потребує використання складних економіко-математичних моделей.

Особливостями систем «попереднього реагування» є формування прогнозної оцінки функціонування банків протягом визначеного проміжку часу дають можливість визначити потенційні ризики та проблеми, які можуть

вплинути на рівень фінансової стійкості в майбутньому; формування висновків стосовно майбутнього рівня фінансової стійкості банків передбачається використання лише кількісних даних та комплексних статистичних модулів.

При здійсненні оцінки стійкості фінансової банківських установ важливе має значення стрес-тестування, яке передбачає аналіз стійкості фінансової банківської системи в умовах впливу негативного певних факторів: зниження ліквідності, зростання валютних курсів та інших.

Стрес-тестування можливість дає побачити стійкість банківської системи до впливу негативних змін. Головною проблемою, виникає яка під час здійснення стрес-тестування – процес даних агрегації. Дана проблема має кілька вирішення шляхів, зокрема:

- здійснення агрегації, результати компілюючи здійсненого стрес-тестування портфелів окремих;
- проведення стрес-тестування до агрегованого портфеля;
- здійснення стрес-тестування з підходами уніфікованими до даних, по даних окремими банками.

Коефіцієнтний аналіз можливість дає оперативно визначити відхилення в банківської установи діяльності та забезпечує комплексність та повноту аналізу.

В результаті проведеного дослідження вітчизняної літератури економічної щодо науково-методичних підходів оцінки стійкості фінансової банку, слід зауважити, що відсутня на сьогодні єдина система показників, яка б узагальнено характеризувала стійкість фінансову банківської установи. Сукупність найголовніших показників оцінки стійкості фінансової банку можна умовно поділити на 4 групи, а саме: показники стійкості капітальної банку, показники активності ділової банку, показники ліквідності банку, показники діяльності ефективності банку.

Підводячи підсумки стосовно оцінки стійкості фінансової банку, слід зауважити, що являє вона собою комплекс заходів, який охоплює неперервне спостереження за показниками основними діяльності банку з використанням інструментів комплексу, таких як вертикальний, горизонтальний, порівняльний,

коефіцієнтний аналіз; математичні методи й моделі, стрес-тестування, факторний аналіз тощо. Одним з найважливіших та інструментів ефективних оцінки стійкості фінансової банку є аналіз коефіцієнтний або метод індикаторів, що дає можливість визначити оперативно відхилення в банку діяльності та забезпечує комплексність і повноту аналізу.

1.3. Поняття механізму управління фінансовою стійкістю комерційних банків

Важливою умовою дієвого механізму функціонування управління стійкістю фінансовою банків є використання останніми принципів, до яких віднести потрібно, на мою думку, подальші:

- принцип єдності засобів досягнення та дій миттєвими суб'єктами управління механізму цього;
- принцип комплексності управління процесу стійкістю фінансовою, який включають етапи перераховані;
- принцип єдності стратегії та тактики в процесі управління фінансовою стійкістю для гарантії безперервності його;
- принцип взаємозв'язку та взаємообумовленості механізму елементів управління стійкістю фінансовою комерційних банків, який полягає в тому, що відокремленого елементу функціонування зумовлює дії особливості іншого, а взаємний вплив і цілеспрямованість усієї у цілому забезпечує елементів ефективність процесу управління стійкістю фінансовою;
- принцип механізму гнучкості і процесу управління стійкістю фінансовою банку, що надає змогу пристосуватися до змін можливих на фінансовому ринку.

При побудові визначенні даного механізму увагу звернемо, що між поняттями “склад” і “структура” або якої системи є розрізнення певні. Особливо, склад – це блоки, деталі, тобто те, з чого механізм складається. Структура – це між ними відносини, рівень співдії, що гарантує механізм єдину модель, яка має

змогу не порушувати властивості свої, безперебійність діяльності процесу, незважаючи на зміни зовнішні і внутрішні.

Для розподілу зрозумілого практичних обов'язків управління суб'єктів і методів регулювання стійкістю фінансовою необхідно виділити в механізмі управління стійкістю фінансовою банків потрібні блоки і елементи. На мою думку, складовими механізму блоками є наступні:

1. Суб'єкти управління механізму стійкістю фінансовою комерційних банків;
2. Об'єкт управління механізму стійкістю фінансовою комерційних банків;
3. Процес управління стійкістю фінансовою комерційних банків, що охоплює елементи наступні: а) методи управління (планування, аналіз, оцінка, регулювання і контроль); б) управління інструменти.

Перший блок механізму цього включає суб'єкти управління, якими є особи важливі або групи осіб, органи регулювання банківського, які уповноважені здійснювати рішення управлінські і застосовувати заходи відповідні, щодо здійснення регулювання, контролю за всіма процесу стадіями управління стійкістю фінансовою банків. Суб'єкти управління відповідати мають за результативність і безперервність механізму діяльності управління стійкістю фінансовою банків. Від управлінців кваліфікованих, якості менеджменту покладається на рівень стійкості фінансової кожного банку. Складовими даного блоку елементами є наступні: по-перше, на мікроекономічному рівні, тобто рівні комерційного банку окремого (суб'єкти управління внутрішнього) – члени Правління банку та Ради директорів, особи, які обіймають посади вищі, команда менеджерів, які безпосереднє мають відношення до процесу управління ресурсами фінансовими і ризиками банку; по-друге, на макроекономічному рівні (суб'єкти управління зовнішнього) основним управління суб'єктом виступає центральний банк, зокрема НБУ, що функції здійснює регулювання та нагляду за банків діяльністю відповідно до Законів України “Про банки і банківську діяльність” та “Про Національний банк”.

Також, в більшості країн типу ринкового регулюючі та функції наглядові виконують, крім банків центральних, також установи спеціальні, підпорядковані міністерству фінансів, або ж установи незалежні, що підзвітні парламенту. Особливо, подальші установи наглядові діють, які створені міністерством фінансів і знаходяться співпрацюють тісно з центральними банками: Федеральне відомство за банками з контролю (Німеччина); Бюро банків (Японія); Комітет регламентації банківської, Комітет установ кредитних та Банківська комісія, між якими розподілені повноваження регулятивно-наглядові (Франція).

Другий блок механізму включає об'єкт управління, якими є стійкість фінансова комерційного банку, яка через наступні характеристики визначається: 1) рівень капіталізації; 2) якість активів; 3) якість зобов'язань; 4) рівень платоспроможності і ліквідності; 5) рівень прибутковості; 6) якість управління капіталом, активами та зобов'язаннями, ліквідністю й прибутковістю, платоспроможністю; 7) рівень чутливості банку до ризиків та якість ними управління.

Рівень капіталізації. Надзвичайно характеристикою вагомою, за якою ми судити можемо про стійкість фінансову окремого комерційного банку, є рівень капіталізації його. Саме обсяг власного капіталу належний (як грошові кошти, так і виражене в формі грошовій ліквідне майно) гарантують самостійність економічну, прибуткову діяльність на ринку послуг фінансових, що у кінцевому підсумку відзначається позитивно на стійкості фінансовій комерційного банку. Хоча капітал власний банку і займає частку незначну у сукупності загальній ресурсів банку, проте головну роль відіграє у процесі діяльності його.

Якість активів. Вагомими характеристиками стійкості фінансової комерційного банку є активів якість та якість банку зобов'язань. Якість активів по-різному характеризують, особливо, дохідність активів визначають, рівень ризику, частку активів працюючих, рівень диверсифікованості, частку неприбуткових і непрацюючих активів. Поняття "якість активів" саме відображає ступінь (величину) закладеного у ризику активах. Якість активів пропорційна обернено до безнадійних частки і неповернутих коштів за операціями

кредитними. Щодо ризикових активів, то потрібно, щоб частка їх не була як занадто високою, так і низькою занадто, оскільки це погано впливає на фінансову активність банку.

Якість зобов'язань. В умовах збільшення конкуренції банківської з'являються труднощі певні щодо притягненням додаткових коштів банками. Практичного набувають значення така оцінка, аналіз і управління зобов'язаннями банку, за яких гарантують в певних пропорціях співзв'язок між власними й коштами залученими. Велика частка коштів власних і невеликий обсяг клієнтських коштів можуть стати незначної результатом активної позиції на ринку банку. Рівень ставок процентних за ресурсами залученими має бути меншим від процентних ставок величини за операціями активними. Виникає необхідність структури високоякісної коштів залучених, що змогу дає передбачити потребу в коштах ліквідних із метою погашення зобов'язань. На основі коштів залучених визначають структуру активів портфеля як за термінами, так і за ризику ступенем.

У даному випадку, для банків виявляється важливим здатність протистояти впливу негативному зовнішніх чинників.

Щодо внутрішніх чинників стійкості фінансової банків, то зазначимо, що пропонують вченні різний їх перелік, зокрема В. М. Коваль наступні визначив: “якість активів й пасивів, достатність капіталу, дохідність, ліквідність”. І. М. Васькович подав ще ширший перелік внутрішніх чинників, а саме: “адекватність банку капіталу, рівень рентабельності, якість активів банку, кваліфікація кадрів, ліквідність балансу банку, міія баку, страегія баку і яксть менеджменту банкіського”. Необідно відзначити, що чиники, котрі впливають на стікість фінансову комерійного бнку, не моуть бути показиками воднчас або характеристками стійості фінансової. Це нелогічно, оскілки не мже чинник вплиати сам на сбе. З урахуванням класифікацій чинників різних, що розглянуті в деяких працях наукових [99, 67], зовнішні та внутрішні чинники класифіковано в блоки відповідні, кожний із яких відображає особливості впливу на стійкість фінансову комерційного банку (додаток А). Дані чинники розглядати необхідно в комплексі,

як систему єдину, що обумовлюватиме можливості функціонування ефективного банку у динамічному економічному середовищі.

Вплив ризиків на стійкість фінансову комерційного банку також є значним. Серед ризиків, що впливають найбільше на стійкість фінансову комерційного банку, є кредитний, відсотковий і ризик ліквідності. Зрозуміло, що банки у процесі діяльності пов'язані не лише з ризиками даними, вагоме значення і інші мають ризики (операційний, ринковий, валютний), проте на кредитний, відсотковий і ризик ліквідності увагу звертають найбільше, оскільки мають з ними справу щоденно.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

На основі дослідження проведеного економічної сутності стійкості фінансової банку та факторів аналізу, які на впливають неї, можна такі зробити висновки:

1. Фінансова стійкість є одним із методів основних, за допомогою якого аналіз здійснюється діяльності банку. У літературі вітчизняній в основному, проблеми піднімаються аналізу та управління стійкістю, в той час надзвичайно як важливим є визначення сутності її. Під фінансовою банку стійкістю ми розуміємо банку здатність протистояти факторам зовнішнім та внутрішнім та безперервно, ефективно виконувати свої функції.

2. В ході дослідження було з'ясовано, що саме означає інформаційне забезпечення - є одним із вирішальних факторів при оцінці фінансової стійкості банку. Залежно від того які джерела інформації ми використовуємо та як їх поєднуємо формується оцінка фінансової банку стійкості. Для оцінки ефективної рекомендується використовувати сукупність джерел інформації внутрішніх та зовнішніх. Адже на етапі сучасному розвитку сектору банківського, банк розглядається як система економічна, а його надійність як стабільність відносин між елементами її – це робить показник стабільності фінансової інтегральним показником, а тому інформація, що представляє забезпечення інформаційне оцінки фінансової стійкості, може бути як кількісна, так і якісна.

3. Результативне функціонування розглянутого механізму управління стійкістю фінансовою комерційного банку, через узгодження управлінських рішень і досягнення пріоритетів певних між усіма компонентами складними, забезпечить досягнення стратегічних та тактичних фінансових банку цілей, сприятиме рівня збільшенню прибутковості, ризиків зменненню, контролю і підтриманню ліквідності та платоспроможності на достатньому рівні, що у підсумку кінцевому, безумовно, позитивно вплине на забезпечення стійкості фінансової комерційного банку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПАТ КБ ПРИВАТБАНК

2.1. Загальна характеристика діяльності ПАТ КБ ПриватБанк

ПриватБанк – є одним з найбільших банків України, який займає налені перші місця на банківському роздрібному ринку. На кінець 2014 р. в мережі працювало ПриватБанку 8210 банкоматів, 11926 терміналів самообслуговування та 147289 POS-термінали.

Приблизно 900 тисяч чоловік кожного дня знімають готівку чи користуються іншими банкоматів послугами, а понад 630 тисяч обслуговування одержують через термінали самообслуговування. Місія ПриватБанку – надавати послуги банківські із найвищою якістю обслуговування на справедливих та прозорих умовах всім жителям та компаніям нашої країни.

Стратегія ПАТ КБ ПриватБанк – бути лідером в Україні із наданням насиченню і особам юридичним платіжних й інших послуг банківських з переходом від обслуговування в банку відділеннях до навчання клієнтів використання інструментарію дистанційного банківського обслуговування. ПриватБанк перед собою поставив такі вимірні цілі на 2015–2016 рр:

1. Повернення вкладників.
2. Надання українцям права вибору банку для отримання зарплати.
3. Відновлення зв'язку з клієнтами за картою «Універсальна».
4. Навчання клієнтів самостійному виконанню банківських операцій.
5. Підвищення ефективності зустрічей з клієнтами малого і середнього бізнесу для пошуку довгострокових відносин.
6. Регулярне консультування 90% корпоративних VIP-клієнтів з рівнем задоволеності не менше ніж 80%.
7. Збільшення частки позитивних оцінок клієнтів 5+.
8. Підвищення eNPS співробітників до 45%.
9. Продаж небанківських продуктів: квітки, страхови.
10. Підвищення рівня задоволеності клієнтів з оцінками обслуговування.

11. Утримання параметрів кредитних портфелів відповідно до затверджених стратегічних показників ризи-апетиту [74].

Відповідно до даних Асоціації банків українських АТ КБ «ПриватБанк» є лідером беззаперечним серед всіх українських банків за розміром активів чистих, капіталу, зобов'язань, фінансових результатів діяльності.

Міжнародне рейтингове агентство «FitchRatings» проаналізувало стан рейтинговий ПриватБанку, оцінки якого проілюстровано в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Оцінка рейтингів ПАТ КБ ПриватБанк рейтинговим агентством
«FitchRatings»[74]**

Показник	Рейтинг
Рейтинг стійкості	ccc
РДЕ в іноземній валюті (довгострокові/короткострокові)	CCC/C
Рейтинг підтримки	5
Рейтинг за національною шкалою	AAA

Кредитні рейтинги FitchRatings собою являють судження про відносну здатність виконати емітента свої фінансові зобов'язання, такі як виплата відсотків, дивідендів виплата за привілейованими акціями, пошечення основної боргу сми, врегулювання збитків страхових і виконання контрагентських зобов'язань. Кредитні рейтинги використовуються інвесторами для оцінки зворотності владених котів ними відповідно до умов, на яких зроблені були інвестиції. Короткостроковий і довгостроковий рейтинг оцінюють загальну спроможність банку кредиторську, враховуючи як внутрішні, так і зовнішні чинники та вплив їх на вірогідність виконання своїх банком зобов'язань в короткостроковій (до року) і довгостроковій перспективі. Міжнародний Короткостроковий Рейтинг варюється від якості найвищої кредитоспроможності (F1) до D (дефолту), Міжнародний Довгостроковий Рейтинг – в

межах від ААА (якість вища кредитоспроможності) до D (дефолт), але Довгостроковий Ретинг бути не може вище довгострокового країни рейтингу, в якій банк розташований.

Міжнародне рейтингове агентство «Moody's» стеном на кінець 2014 року оцілило ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» на таому рівні (табл. 2.2):

Таблиця 2.2

Оцінка рейтингів ПАТ КБ ПриватБанк рейтинговим агентством «Moody's»[74]

Показник	Рейтинг
Рейтинг фінансової стабільності банку (BFSR)	E
Базова оцінка кредитоспроможності (BCA)	caa3
Скоригована базова оцінка кредитоспроможності (Adjusted BCA)	caa3
Рейтинг за депозитами в іноземній валюті (GFC)	Ca/NP
Рейтинг за депозитами у національній валюті (GLC)	Caа3/NP
Рейтинг за Національною Шкалою (NSR)	A3.ua
Рейтинг за борговими зобов'язаннями у іноземній валюті	Ca

Довгостроковий рейтинг у межах лежить від нічого – С (такий рейтинг банкам присвоюється, які в стані знаходяться дфолту, і не мають можливості виконати зобов'язання свої перед клієнтами) до найвшого – Ааа (присвоюється банкам першкласним з мінімальним показником ризику кредитного). Для того, щоб більшу забезпечити точність рейтингу в Moody's, також, застосовують оцінки числові – 1, 2 і 3 до рейтингів від Аа до Саа. Модифікатор «1» означає, що за своїми банківськими показниками є кращим в присвоєній йому категорії рейтингової оцінки; модифікатор «2» застосовується до банків із показниками середніми, і модифікатор «3» – до банків з низькими в межах рейтингу присвоєного показниками.

Рейтинги фінансової стабільності банку Moody's компанії (BFSR) – це критерії щодо дійсної внутрішньої стабільності і банку надійості, виключючи певні

кредитні зовнішні ризики і елементи підтримки кредитної, які враховуються Moody's в Рейтингах банку депозитів [88].

За результатами розпитання населення 36% респондентів вважають Приватбанк найнадійнішим серед інших України банків, що стає часту найбільшу в порівнянні із банками іншими (на другому місці Райффайзен Банк Аваль – 25%).

Надійність та якість операцій банківських, які проводяться, мірою певною заважають від компетентності та досвіду банку спеціалістів. На сьогоднішній день банку персонал – це команда фахівців висококваліфікованих, спроможних вирішувати оперативні найскладніші завдання і швидко задовольнити рости потреби клієнтів в обслуговуванні банківському.

Станом на 31.12.2013 р. чисельність середньоюлікова персоналу штатного ПАТ КБ «Приватбанк» складає 27 507 чоловік (у 2012 р. цей показник дорівнював 28 030 чоловік).

Капітал банку за 2013 р. становить 20 999 593 тис. грн., що в порівнянні до минулорічного (18 993 864 тис. грн.) збільшився на 10,14%, а прибутки за 2013 р. склали 2 158 367 тис. грн., який покриваючи з 2012 р. (1 375 517 тис. грн.) зріс на 36,44%.

ПАТ КБ ПриватБанк – на ринку банківських послуг лідер в Україні, про що свідать основні показники діяльності за 2013 р.

Основні показники діяльності ПАТ КБ ПриватБанк за 2013 р. в порівнянні із банками-конкурентами:

Місце ПАТ КБ Приватбанк на кредитному ринку України проілюстровано на рис. 2.1.

Із ринку видно що ПАТ КБ ПриватБанк займає 1 місце в Україні по виданих кредитах за 2013 р., найближчого конкурента перегавши – Ощадбанк на 91050 млрд. грн. Третє місце за кредитами виданими та заборговацією клієнтів займає Укрескбанк.

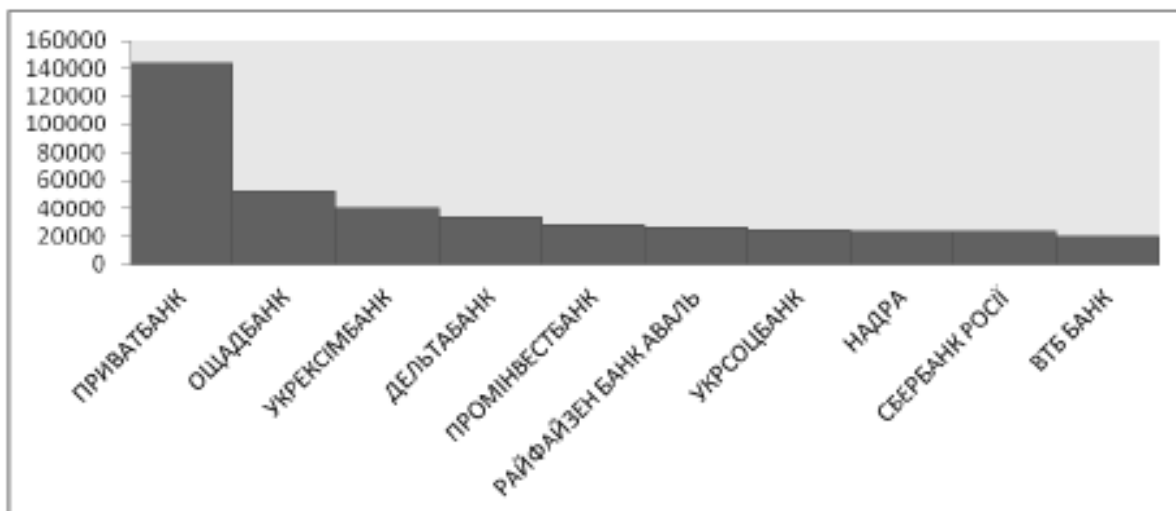


Рис. 2.1. Кредити і заборгованість клієнтів за 2013 рік (млрд. грн.) [91]

Якщо поканики ПАТ КБ Привабанк проаналізувати по залучних ресурсах, то серед банків інших він також займає позиції першові (рис. 2.2).

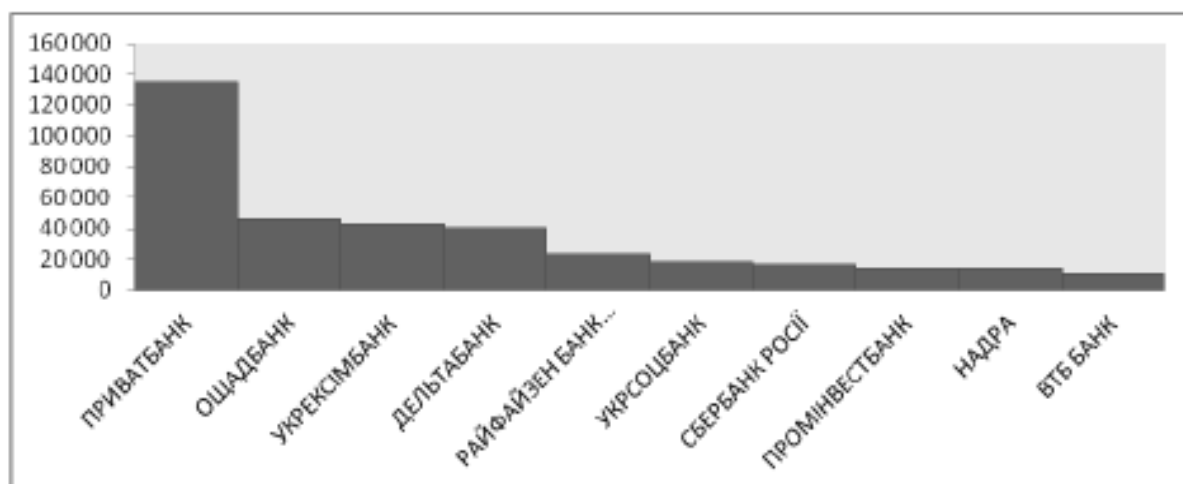


Рис. 2.2. Кошти клієнтів за 2013 рік (млрд. грн.) [91]

Так, стаом на 2013 р. ПАТ КБ ПриатБанк ресурсів залчив на 135 342 млрд. грн., що на 88 777 млрд. грн. більше Ощабанку, 92 219 млрд. грн. – Укрексімбанку та 95 108 млрд. грн. – Дельтабанку.

Крім того ПАТ КБ ПривтБанк за 2013 рік найбільшу отримав частку прибутку серед банків найбільших, що наглядно ілюструє рис. 2.3.

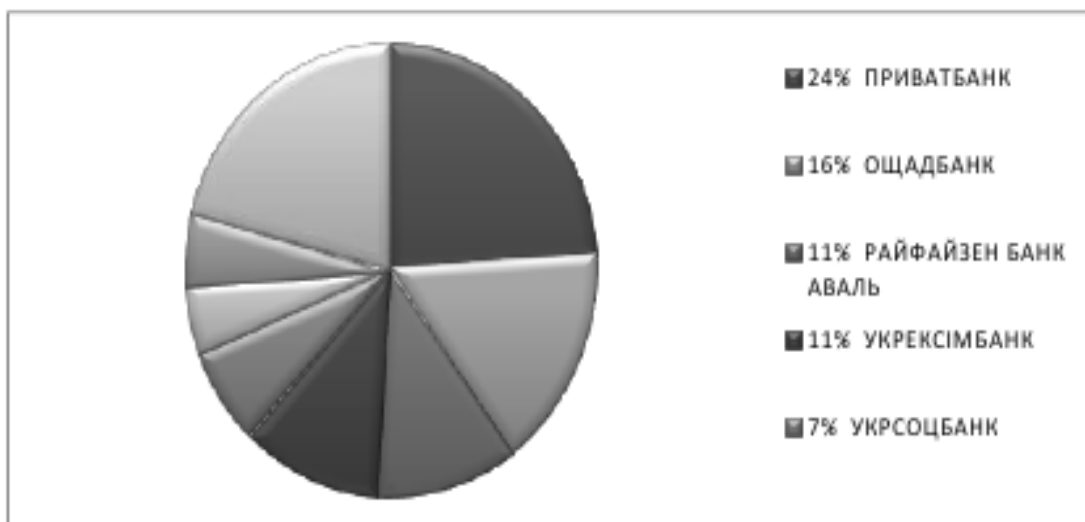


Рис. 2.3. Прибуток найбільших банків України за 2013 рік (%) [76]

Прибуток ПАТ КБ ПриватБанк за 2013р. у порівнянні з банками іншими становить 24%, що вишло також його на 1 місце. На місці другому – Ощадбанк (16%) і відповідно на третьому Райфайзен Банк Аваль із показником 11%. Проаналізувавши вищевдані дані можна зробити висновок, що ПриватБанк є найбільш конкурентоспроможним порівняно із банками іншими, не тільки за отриманим прибутком у 2013 р., а й за статистиками такими, як кредити та заборгованість, кошти клієнтів.

2.2 Аналіз динаміки та складу балансу ПАТ КБ ПриватБанк

Аналіз балансу ПАТ КБ ПриватБанк поетапно проведемо. Проаналізуємо зобов'язання окремо, активи та капітал власний ПАТ КБ ПриватБанк за останні 3 роки, будемо дані вносити в таблиці яких на основі і складемо графіки.

На етапі першого аналізу проведемо аналіз активів ПАТ КБ ПриватБанк.

Одним з напрямків основних аналізу банківської діяльності є його аналіз активних операцій. Він пов'язаний з ефективністю підвищення управління банку активами.

Аналіз банку активів являє собою цілісний скоординований управління ефективності банківським балансом.

Аналіз динаміки і складу активів ПАТ КБ ПриватБанк та оцінка їх наведені в табл. 2.3

Таблиця 2.3

**Динаміка та склад активів ПАТ КБ ПриватБанк
протягом 2011 – 2013 років ***

Показник	2013 рік		2012 рік		2011 рік	
	тис. грн.	% до підсумку	тис. грн.	% до підсумку	тис. грн.	% до підсумку
АКТИВИ						
Грошові кошти і еквіваленти їх	25356446	17,04	16592476	13,05	8 701065	7,88
Кошти банку обов'язкових резервів у Національному банку	1 238 299	0,83	1356940	1,07	1 540294	1,39
Торгові цінні папери	20	0,00	122 941	0,10	84 501	0,08
Кошти у банках інших	3 137 615	2,11	3 851 311	3,03	10 068 860	9,12
Кредити і заборгованість клієнтів	113759264	76,43	101040630	79,49	85 585 445	77,49
Цінні папери у портфелі банку на продаж	286773	0,19	83 738	0,07	83 598	0,08
Цінні папери у портфелі банку до погашення	239667	0,16	72 327	0,06	708 357	0,64
Інвестиції у асоційовані і компанії дочірні	1178 622	0,79	979 844	0,77	1 025 467	0,93
Інвестиційна нерухомість	13862	0,01	1 607	0,00		-
Дебіторська заборгованість щодо поточного податку	-	-	288	0,0002	288	0,0002
Відстрочений податковий актив	19520	0,01	357	0,00	2 781	0,00
Основні засоби і нематеріальні активи	2475873	1,66	2 018 156	1,59	1 802 044	1,63
Інші фінансові активи	985236	0,66	788 914	0,62	644 595	0,58
Інші активи	103 174	0,07	164 487	0,13	154 509	0,14
Необоротні активи, для продажу утримані, і активи групи	47 649	0,03	40 579	0,03	40 634	0,04
Активів усього	148850720	100,00	127123095	100,00	110 451 038	100,00

* Джерело: розраховано на основі даних [76]

Як видно із табл. 2.3 питома вага найбільшу в відсотках до сукупних активів становили: кредити і кредитська заборгованість (76,43% у 2013 році, 79,49% в 2012 і 77,49% в 2011), кошти грошові і еквіваленти їх (17,04%, 13,05% і 7,88%) , кошти у банку інших (2,11%, 3,03% і 9,12%) та основні засоби і активи нематеріальні (1,66%, 1,59% і 1,63).

За 2013 р. активи загальні збільшились на 21 727 725 тис. грн., або у порівнянні з 2012 роком на 17,4% та на кінець року склали 148 840 820 тис. грн. Якщо порівняти 2013 рік з 2011 то активи ПАТ КБ ПриватБанк в абсолютному зростанні знаєні на 38 399 782 тис. грн.

Структура активів на кінець 2013 року наступним чином змінилась: відбулося збільшення питомої ваги коштів грошових і еквівалентів їх , що свідчить про зміцнення фінансового стану банку; цінних паперів у портфелі банку на продаж, що є свідченням активної діяльності інвестиційної, яка разом з кредитною є основними для банку; основних засобів і активів нематеріальних; зменшення питомої ваги кредитів і заборгованості клієнтів на 3,06%, на основі чого можна зробити висновок про повернення кредитів наанних, яке є чинником позитивним.

В значній абсолютній величині в 2013 р. у порівнянні з 2012 р. обсяг грошових коштів і еквівалентів їх збільшився на 8 764 070 тис. грн. за рахунок залишків на рахунках кореспондентських ПАТ КБ ПриватБанк; цінних паперів у портфелі банку на продаж на 203 135 тис. грн. та засобів основних і активів нематеріальних на 457 817 тис. грн., що є результатом банку розвитку, розширення фізичної мережі й підвищення рівня забезпечення технічного, а обсяг кредитів і заборгованість клієнтів збільшився на 12 718 734 тис. грн..

А порівнявши 2013 р. до 2011 р. ми бачимо, що обсяг грошових коштів і еквівалентів їх також збільшився на 16 655 481 тис. грн., цінних паперів у портфелі банку на продаж на 203 275 тис. грн., основних засобів і активів нематеріальних на 673 929 тис. грн. і обсяг кредитів та заборгованість клієнтів на 28 173 919 тис. грн.

Інші види активів значну роль відіграють в діяльності банку та коливаються від 0,01 до 1,00% у загальній сумі банку активів.

На основі даних табл. 2.3 відобразимо зміни у активах, займають які найбільшу вагу питму в відсоку до підсумку на протзі 2011 – 2013 років.

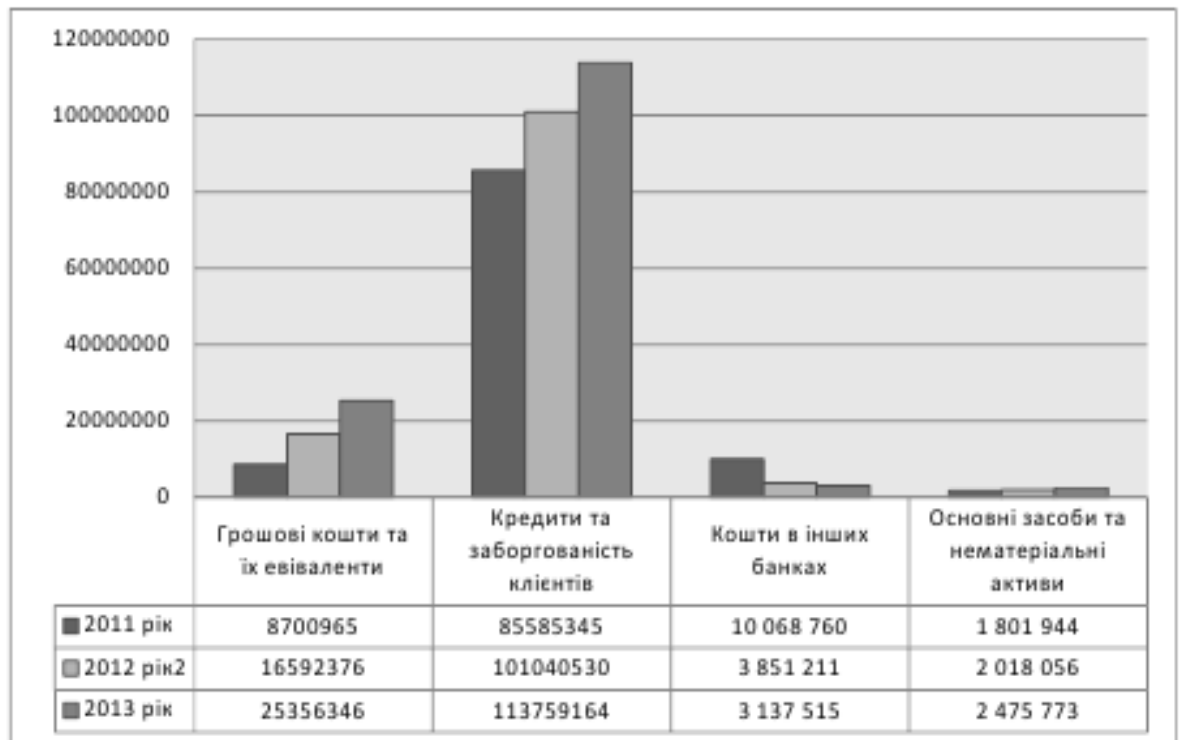


Рис. 2.4. Зміни в структурі активів ПАТ КБ ПриватБанк*

* Джерело: розраховано на основі табл.2.3

Як бачимо із рис. 2.4 на протзі трьох останніх років відбулося збільшення майже по всіх статтях активів, за винятком коштів у банках інших, які мали тенденцію негативу до зменшення.

У процесі аналізу активів визначити потрібно сукупність, тенденції і лінійну їх тенденцію, для чого потрібно ряд динамічний за кілька років.

З метою вивчення ролі кожного активу в цілому і тенденцій, що складаються при формуванні їх, необхідно проаналізувати динаміку, склад та структуру активів дохідних та недохідних. Цей аналіз зробити можна на основі даних табл. 2.4.

**Динаміка, склад та структура дохідних і недохідних активів
ПАТ КБ ПриватБанк***

Показник	2013 рік		2011 рік		Відхилення	
	Тис. грн.	% до підсумку	Тис. грн.	% до підсумку	Абсолютне, тис. грн.	Відносне, %
Дохідні активи	143 491 344	96,41	105 979 765	95,96	37 511 679	35,40
Недохідні актив	5 348 576	3,59	4 149 561	4,04	888 203	19,91
Всього активів	148 840 820	100,00	110 441 138	100,00	38 399 782	34,77

* Джерело: розраховано на основі даних [76].

Зміни, що характеризують активи дохідні й недохідні, вказують на те, що їх якість покращилась: при простій сумі загальної активів на 34,77%, приріст активів дохідних та недохідних складає відповідно 35,40% і 19,91%, й протежується тенденція зростання ваги питомої дохідних активів. У 2011 р. питома вага активів дохідних становила 95,96% , а на кінець 2013 р. складала – 96,41%, тобто у структурі активів ПАТ КБ ПриватБанк відсоток активів дохідних зріс на 0,45%. Це свідчить, що керівництво ПАТ КБ ПриватБанк увагу приділяє питанням активів дохідності, що у свою чергу призвело й до приросту зростання, із 1 370 280 тис. грн. в 2011 р. до 1 532 860 тис. грн. в 2013 р. У абсолютному значенні це склало зростання 162 680 тис. грн.

Наступний етап – аналіз зобов'язань ПАТ КБ ПриватБанк.

Основним завданням аналізу банку зобов'язань є оцінка і визначення шляхів їх оптимізації структури за двома критеріями:

- зниження середньої вартості банку ресурсів;
- підвищення стабільності бази ресурсів і надійності у цілому банку.

Проведено аналіз складу і структури зобов'язань ПАТ КБ ПриватБанк (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

**Динаміка і склад зобов'язань ПАТ КБ ПриватБанк
протягом 2011 – 2013 років***

Показник	2013 рік		2012 рік		2011 рік	
	тис. грн.	% до підсумку	тис. грн.	% до підсумку	тис. грн.	% до підсумку
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Кошти банків	11 912 940	9,13	10 104 388	9,16	14 559 573	14,77
Кошти клієнтів	106 324 338	81,45	91 288 295	82,71	74 449 831	75,54
Боргові цінні папери, емітовані банком	7 995 654	6,12	6 323 809	5,73	6 299 383	6,39
Інші залучені кошти	3 203	0,002	51 515	0,05	1 515	0,001
Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	51 377	0,04	21 013	0,02	35 734	0,04
Відстрочені податкові зобов'язання	84 625	0,06	5 010	0,004	140 845	0,14
Резерви за зобов'язаннями	39 688	0,03	38 900	0,04	83 702	0,08
Інші фінансові зобов'язання	2 297 467	1,76	1 157 556	1,05	1 646 837	1,67
Інші зобов'язання	605 341	0,46	150 783	0,14	109 273	0,11
Субординований борг	1 226 326	0,94	1 225 847	1,11	1 235 377	1,25
Зобов'язань усього	130 549 959	100,00	110 367 116	100,00	98 571 070	100,00

* Джерело: розраховано на основі даних [76]

Проаналізувавши табл. 2.5 можна діти до висновку, що на проязі років досліджваних найбільшу вагу питму в вісотку до підсумку становили кошти клієтів (2011 р. – 75,54%; 212 р. – 82,71% і 2013 р. – 81,45%), на друому місці кшти бнків

(2011 р. – 14,77%; 2012 р. – 9,16% і 2013 р. – 9,13%), а третє місце посідають боргові цінні папери, банком емітовані (2011 рік – 6,39%; 2012 рік – 5,73% і 2013 рік – 6,12%).

Як видно з табл. 2.5 зобов'язання ПАТ КБ ПриватБанк на протязі трьох років зростали, і в значній абсолютній підвищились протягом 2011 – 2013 рр. на 31 978 989 тис. грн. У основному відбулось зростання за рахунок коштів клієнтів із чого зробити можна висновок про високоєфективну роботу відділу депозитного щодо залучення ресурсів.

Структурні зміни, що відбулись в зобов'язаннях ПАТ КБ ПриватБанк на протязі 2011 – 2013 рр. відображено на рис. 2.5.

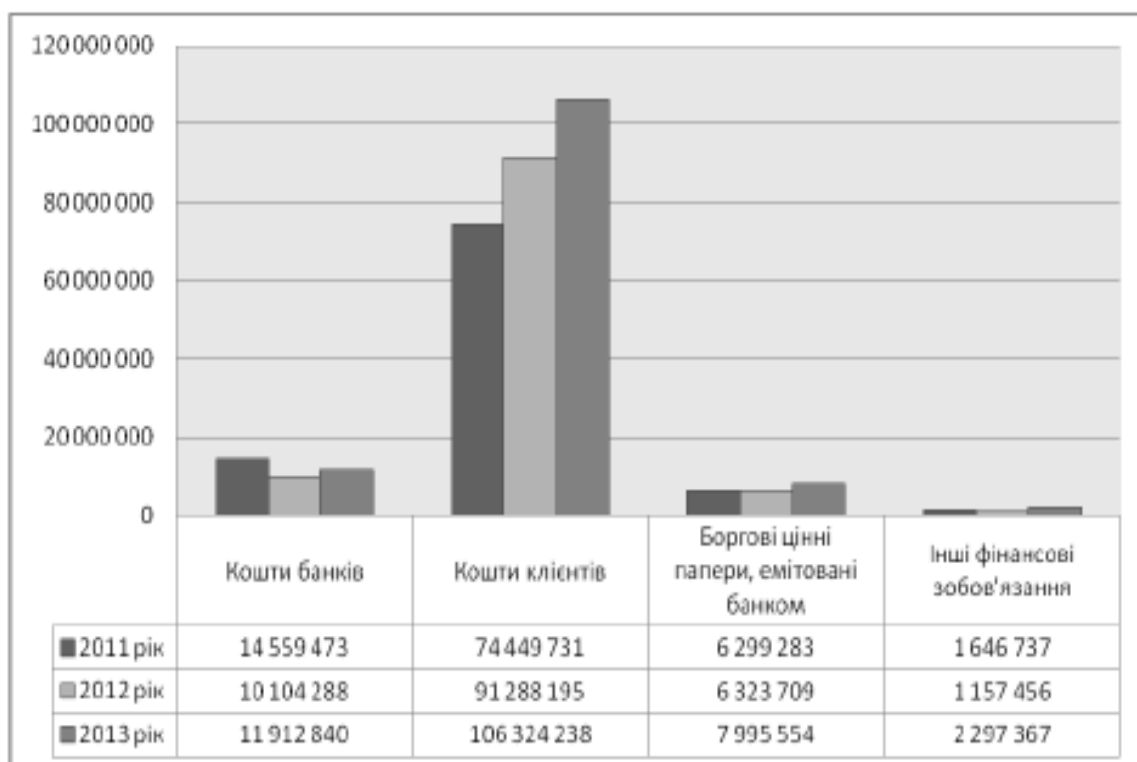


Рис.2.5. Структурні зміни у зобов'язаннях ПАТ КБ ПриватБанк за 2011 – 2013 роки

* Джерело: розраховано автором на основі табл. 2.5

З данх табл. 2.5 та рис. 2.5 можна зробити такий висновок, що кошти клієнтів найбільшу питому вагу становлять в зобов'язаннях ПАТ КБ ПриватБанк і що збільшення

зобов'язань відбулось у основному за раунок їх, тоу проаналізуємо коти клінтів в табл. 2.6.

Таблиця 2.6.

Структура коштів клієнтів ПАТ КБ ПриватБанк*

Найменування статті	2013 рік	у % до підсумку	2012 рік	у % до підсумку	2011 рік	у % до підсумку
Державні та громадські організації:	26 054	0,02	21 568	0,02	17 952	0,02
Поточні рахунки	25 881	99,33	21 568	100,00	17 952	100,00
Строкові кошти	273	0,67	-	-	-	-
Інші юридичні особи	20 451 434	19,23	21 571 569	23,63	20 394 996	27,39
Поточні рахунки	10 596 995	51,82	14 450 815	66,99	10 307 768	50,54
Строкові кошти	9 854 539	48,18	7 120 854	33,01	10 087 328	49,46
Фізичні особи:	85 847 050	80,74	69 695 358	76,35	54 037 083	72,58
Поточні рахунки	14 603 724	17,01	11 438 257	16,41	8 362 986	15,48
Строкові кошти	71 243 426	82,99	58 257 201	83,59	45 674 197	84,52
Усього коштів клієнтів	106 334 238	100,00	91 289 195	100,00	74 459 731	100,00

* Джерело: розраховано на основі даних [76]

Із табл. 2.6 ми бчимо, що найбільшу вагу пиому в котах клієнтів на пртязі трьх років займають кошти осіб фізчних, відсоок якх зріс із 72,58% в 2011 р. до 80,74 в 2013р.. У абсоютному знаені це скало зростння 31 874 607 тис. грн. Зросання за рахнок кштів клієнтів влпває позитино на ліквіність балнсу та сприяє стійксті і надійності баи ресусної. Проте строкові депозити є дорожими, що

впливає негативно на рентабельність і прибутковість банку роботи, водночас збільшення частки (понад 30%) банківських позик підвищує ризик ліквідності незбалансованої, оскільки залежність банку посилюється від зовнішніх джерел фінансування. Зміни у основних статтях коштів клієнтів ПАТ КБ ПриватБанк за період 2011 – 2013 рр. для більшої наочності відображено на рис. 2.6.

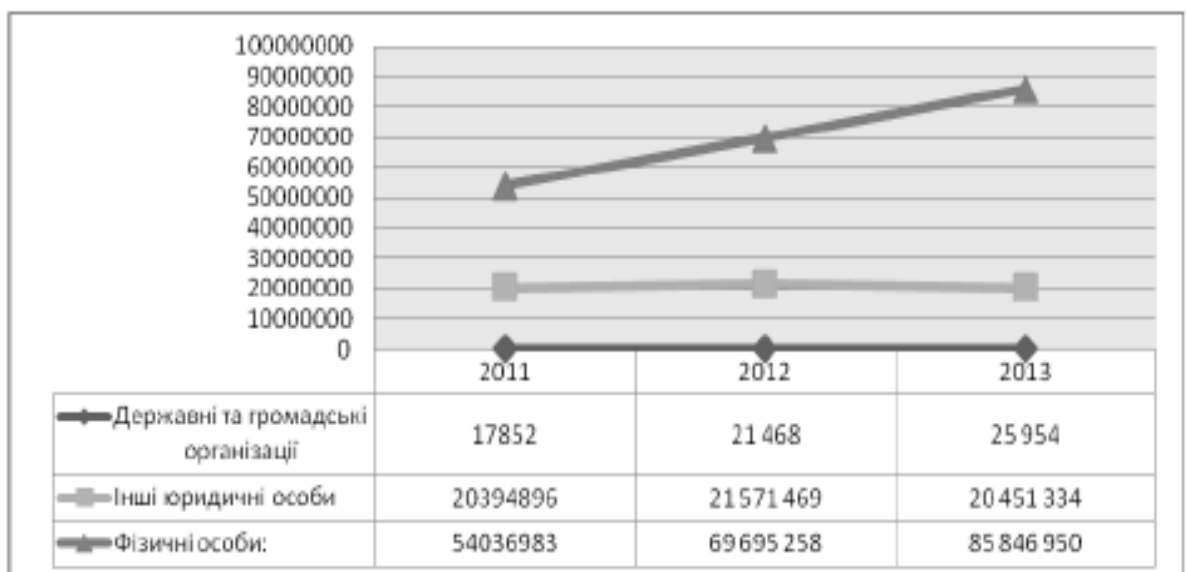


Рис. 2.6. Динаміка змін в основних статтях коштів клієнтів ПАТ КБ ПриватБанк за 2011 – 2013 роки

* Джерело: розраховано автором на основі табл. 2.6

Із рис. 2.6 видно, що зросло значення витрат фізичних осіб, а по інших статтях змін настільки значущих не відбулось.

Отже, ми проаналізували активи та зобов'язання ПАТ КБ ПриватБанк і залишилось нам ще дослідити власний капітал, проведемо аналіз власного капіталу банку досліджуваного за період із 2011 – 2013 рр. (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

**Динаміка та склад власного капіталу ПАТ КБ ПриватБанк
протягом 2011 – 2013 років***

Показник	2013 рік		2012 рік		2011 рік	
	тис. грн.	% до підсумку	тис. грн.	% до підсумку	тис. грн.	% до підсумку
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ						
Статутний капітал	14897655	81,40	13 545 272	80,88	8 860 302	74,58
Емісійні різниці	19 809	0,11	19 809	0,12	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1 571 523	8,59	1 572 410	9,39	1 500 079	12,63
Резервні та інші фонди банку	1 250 669	6,83	1 177 236	7,03	1 105 216	9,30
Резерви переоцінки	561 605	3,07	432 752	2,58	414 771	3,49
Усього власного капіталу	18 310 761	100,00	16 747 979	100,00	11 880 968	100,00

* Джерело: розраховано на основі даних [76]

Проаналізувавши табл. 2.7 можна відзначити, що банк власний капітал зростає на протязі років досліджуваних, в абсолютному значенні це зростання склало 6 420 893 тис. грн. Власний капітал в зріс основному за рахунок статутного капіталу, який із 8 860 302 тис. грн. в 2011 р. зріс до 14 894 655 тис. грн., або на 6 037 453 тис. грн. Збільшення капіталу статутного є одним із найважливіших показників, які свідчать про банк розвиток. Статутний капітал ПАТ КБ ПриватБанк зростає за рахунок часини отриманого прибутку у 2011 – 2013 рр. та направлено на збільшення капіталу статутного, а також зростання номінальної акції вартості із 162,08 грн. у 2011 до 210,53 грн. за 1 акцію у 2013 році. Збільшення капіталу власного свідчить про підвищення стійості та банку розвиток.

Аналіз капіталу власного ПАТ КБ ПриватБанк показав, що зростання обсягу капіталу власного відбулось за рахунок насамперед статного капіталу банку, з метою розширення діяльності масштабів. Також, проаналізувавши банку регулятивний капітал, ми бачимо що банк встановлених НБУ нормативів дотимувався.

2.3. Аналіз фінансової стійкості ПАТ КБ ПриватБанк

Аналіз стійкості фінансової ПАТ КБ ПриватБанк проведемо за допомогою розрахунку за такі показники:

- показники, що ґрунтуються на структурі та достатності капіталу банківського;
- показники, які ґрунтуються на структурі залучених та запозичених коштів;
- показники, які ґрунтуються на якості активів банківських;
- показники, які дають динамічну характеристику (поведінці) окремих складових активів та пасивів.

Для цього розрахуємо коефіцієнти такі:

- коефіцієнт надійності:

$$K_{\text{над.}} = \text{Капітал} / \text{Зобов'язання} \quad (2.2)$$

$$2011 \text{ рік: } K_{\text{над.}} = (11\,810\,68) / (98\,510) = 0,12$$

$$2012 \text{ рік: } K_{\text{над.}} = (16\,470\,9) / (110\,662\,16) = 0,15$$

$$2013 \text{ рік: } K_{\text{над.}} = (18\,308\,61) / (130\,310\,9) = 0,14$$

В 2013 р. коефіцієнт надійності знизився на 0,1 в порівнянні з 2012 р., що свідчить про фінансовий стан погіршення банку та зменшення стійкості фінансової ПАТ КБ ПриватБанк.

- коефіцієнт фінансової ваги:

$$K_{\text{фв.}} = \text{Зобов'язання} / \text{Капітал} \quad (2.3)$$

$$2011 \text{ рік: } K_{\text{фв.}} = 98\,5610 / 11\,7970 = 8,29$$

2012 рік: К фв. = 10 36 216 / 16 47 09 = 6,59

2013 рік: К фв. = 130 31 059 / 18 00 86 = 7,13

Коефіцієнт фінансового важля на кінець 2013 р. становив 7,13, і в порів'язні зріс з минлим на 0,54 що свічить про підвищення активності ділоої ПАТ КБ ПриватБанк, але і про знження його стабільості фінасової.

- коефіцієнт співвідношення власного капіталу та акивів:

$$K_{\text{над. а.}} = \text{Каптал} / \text{Загальні акиви} \quad (2.4)$$

2011 рік: К над. а. = 11 89 70 / 110 41 18 = 0,10

2012 рік: К над. а. = 16 77 079 / 127 13 15 = 0,13

2013 рік: К над. а. = 18 30 81 / 148 84 82 = 0,12

Коефіцієнт співвідншення каіталу власного та акивів з 2012 року зменшвся на 0,1 і на кієць 2013 р. склав 0,12. Тбто в 2012 р. на 1 гривю припдало активів 0,13 грн. капіалу власого, а в 2013 році – 0,12 грн. Норматвним значнням є 4%, отже, хоча і відбуося зменшння, проте не пертнуло мінімаьного значеня.

- коефіцієнт маєврування:

$$K_{\text{ман.}} = \text{Регуляивний каітал} / \text{Балановий каптал} \quad (2.5)$$

2011 рік: К ман. = 11 52 25 / 11 80 06 = 0,97

2012 рік: К ман. = 15 68 88 / 16 77 79 = 0,93

2013 рік: К ман. = 16 01 40 / 18 30 86 = 0,89

В 2013 р. кофіцієнт манврування змншився на 0,4 і слав на кієць року 0,89. Норматвним значнням є 50%, і пори змешення невлике в 2013 р. ПАТ КБ ПриатБанк здатий зитки порити в раі виникнення буд якого рзику банкіського: крединого, ринквого або зми скаду клієтів, процентного, тощо.

- відноення капітау статутного до балансового (брутто) капталу:

$$K_{ск.} = \text{Стаутний каптал} / \text{Баласовий кпітал} \quad (2.6)$$

$$2011 \text{ рік: } K_{ск.} = 8\,86\,302 / 11\,898\,68 = 0,74$$

$$2012 \text{ рік: } K_{ск.} = 13\,45\,272 / 16\,747\,07 = 0,80$$

$$2013 \text{ рік: } K_{ск.} = 14\,89\,655 / 18\,00\,861 = 0,81$$

В 2013 р. співвіношення капітлу статтного та баансового слало 0,81, що ознаає, що в струкурі капіалу васного 81% займають коти засноників.

- коефіієнт захищеності вланого каіталу:

$$K_{зах.} = \text{Капіал, вкдений в неухомість, цінності,} \\ \text{обладання} / \text{Власний капітал} \quad (2.7)$$

$$2011 \text{ рік: } K_{зах.} = (1\,02\,467 + 1\,89\,044 + 70\,357 + 83\,58) / 11\,80\,968 = 0,30$$

$$2012 \text{ рік: } K_{зах.} = (99\,844 + 1\,07 + 2\,01\,156 + 72\,27 + 83\,78) / 16\,74\,979 = 0,18$$

$$2013 \text{ рік: } K_{зах.} = (1\,17\,622 + 29\,667 + 28\,773 + 13\,61 + 2\,47\,873) / 18\,310\,761 \\ = 0,22$$

Коефіієнт захищеості капітал влсного зрс на 0,4, це свідить про підвищення інестиції ПАТ КБ ПривтБанк в 2013 р. в нерухоість та апері ціні. Зрстання є позтивним, що пизведе і до підвщення стійості.

- кофіієнт конценрації вланого каіталу :

$$K_{конц. ВК} = \text{Балансвий капітл} / \text{Пасви, всього} \quad (2.8)$$

$$2011 \text{ рік: } K_{конц. ВК} = 11\,80\,68 / 110\,41\,18 = 0,10$$

$$2012 \text{ рік: } K_{конц. ВК} = 16\,47\,79 / 127\,13\,15 = 0,13$$

$$2013 \text{ рік: } K_{конц. ВК} = 18\,30\,81 / 148\,80\,80 = 0,12$$

Коефіцієнт концентрації капіталу вланого на кінь 2013 р. склав 0,12, і в порівняні до 2012 р. зменився на 0,1. Це є свіденням рівня зменення капітлу у струкурі ПАТ КБ ПривтБанк, проте підвщення активості ділвої, що може підтврдити коефіієнт важля фінанового.

- коефіцієнт мультплікатора кпіталу:

$$K_{\text{мк}} = \text{Активи} / \text{Статутий каптал} \quad (2.9)$$

$$2011 \text{ рік: } K_{\text{мк}} = 110\,41\,18 / 8\,80\,02 = 12,46$$

$$2012 \text{ рік: } K_{\text{мк}} = 127\,13\,15 / 13\,54\,72 = 9,38$$

$$2013 \text{ рік: } K_{\text{мк}} = 148\,40\,20 / 14\,97\,65 = 9,99$$

Коефіцієнт мультплікатора капітау зріс на 0,61 в порінянні з 2012 р. і вав на 2,47 якщо порівняи 2013 р. із 2011 р. На кієць 2013 р. коефіцієнт мультіплікатора капіталу слав 9,99. Збійшення коефіцієнта цьоо є позивним для акцінерів ПАТ КБ ПриваБанк оскільки свідчть це про збійшення приутковості капітлу акціоерного, і заоно про зменшеня стабійності.

- коеіцієнт розитку клієнської баи:

$$K_{\text{кл. б.}} = \text{Коти на потоних рахунках клієтів та на коррхунках} / \text{Сумрні зобов'язння} \quad (2.10)$$

$$2011 \text{ рік: } K_{\text{кл. б.}} = 19\,64\,00 / 98\,51\,17 = 0,19$$

$$2012 \text{ рік: } K_{\text{кл. б.}} = 26\,12\,17 / 110\,36\,27 = 0,23$$

$$2013 \text{ рік : } K_{\text{кл. б.}} = 27\,41\,78 / 130\,50\,09 = 0,21$$

Коеіцієнт розвику клінтської бзи пказує, що рвень розвику ази клієнтської в 2013 р. зменився на 0,04, що є значнним неативним для баку ому, що прибутовість роботи баку зменилась. Для нормльного функцінування кофіцієнт розвтку бази клієтської повнен бути в меах від 15 до 40%. Як баимо в ПАТ КБ ПривтБанк

знахоиться він в цих мжах, отже бак є стійим, прое в 2013 р. кількить котів клієнтв на рахуках потчних змешилась, а отже і приутковіть, що призвее і до стійкості знження.

- коефіцієнт приросту акивів:

$$K \text{ прир. а.} = (\text{Активи на кін. періоду} - \text{Активи на поч. періоду}) / \text{Активи на поч. періоду} \quad (2.11)$$

$$2011 \text{ рік: } K \text{ прир. а.} = (110\,41\,18 - 75\,755\,12) / 75\,75\,52 = 0,45$$

$$2012 \text{ рік: } K \text{ прир. а.} = (127\,13\,15 - 110\,41\,138) / 110\,41\,18 = 0,15$$

$$2013 \text{ рік: } K \text{ прир. а.} = (148\,80\,20 - 127\,13\,195) / 127\,13\,15 = 0,17$$

Коефіцієнт активі приросту в 2012 р. стаовив 0,15, а на кнець 2013 р. слав 0,17. Як бачмо зріс він на 0,2 що свідчть про збільшення масштабів банку діяльності. Найільшим же був прирост активв у 2011 році, і стаовив він аж 45%.

- коефіцієнт приросту капіталу:

$$K \text{ прир. кап.} = (\text{Капітал на кін. періоду} - \text{Капітал на поч. періоду}) / \text{Капітал на поч. періоду} \quad (2.12)$$

$$2011 \text{ рік: } K \text{ прир. кап.} = (11\,800\,68 - 10\,20\,19) / 10\,20\,89 = 0,15$$

$$2012 \text{ рік: } K \text{ прир. кап.} = (16\,74\,079 - 11\,80\,08) / 11\,80\,08 = 0,40$$

$$2013 \text{ рік: } K \text{ прир. кап.} = (18\,30\,861 - 16\,77\,09) / 16\,49\,09 = 0,09$$

Проаналзувавши коефіцієнт капіталу приросту, идно, що в 2012 р. сттєве збільнення відбулось капіталу вланого баку в порвнянні до 2013 р. Капітал ПАТ КБ ПриваБанк за 2012 р. зріс на 40 %, а за 2013 р. уього лше на 9%. Поівнявши коефіцієнт цей до приросту активів зроити мона висновк, що активи ПАТ КБ ПривтБанк в 2013 р. зроси не за рахуок капіталу власнго, а за рахнок жерел інших, зокема таких, як запозиення та борг.

- коефіцієнт приросту позик:

$$K \text{ прир. поз.} = (\text{Позики на кін. періоду} - \text{Позики на поч. періоду}) / \text{Позики на поч. періоду} \quad (2.13)$$

$$2011 \text{ рік: } K \text{ прир. поз.} = (95\,5815 - 67\,03357) / 67\,8357 = 0,42$$

$$2012 \text{ рік: } K \text{ прир. поз.} = (105\,1452 - 95\,5815) / 95\,5815 = 0,10$$

$$2013 \text{ рік: } K \text{ прир. поз.} = (117\,8346 - 105\,1485) / 105\,1452 = 0,12$$

Коефіцієнт приросту позик зріс на 0,02, що і припущення підтверджує про зростання капіталу в 2013 році за рахунок заощаджень. Приріст позик в 2013 році склав 42%, в 2012 – 10% і в 2013 – 12%.

- коефіцієнт приросту депозитів:

$$K \text{ прир. деп.} = (\text{Депозити на кін періоду} - \text{Депозити на поч. періоду}) / \text{Депозити на поч періоду} \quad (2.14)$$

$$2011 \text{ рік: } K \text{ прир. деп.} = (74\,9034 - 49\,9680) / 49\,7600 = 0,50$$

$$2012 \text{ рік: } K \text{ прир. деп.} = (91\,8270 - 74\,9004) / 74\,7004 = 0,22$$

$$2013 \text{ рік: } K \text{ прир. деп.} = (106\,0427 - 91\,8274) / 91\,8270 = 0,16$$

Коефіцієнт приросту депозитів зменшився на 0,06 і на кінець 2013 р. склав 16%. Порівнявши показник цей із коефіцієнтом активів приросту та коефіцієнтом приросту позик видно що приріст активів фінансується не за рахунок депозитів заощадження, а за рахунок позик.

- коефіцієнт співвідношення капіталу та строкових депозитів:

$$K \text{ к/деп.} = \text{Капітал} / \text{Депозити строкові} \quad (2.15)$$

$$2011 \text{ рік: } K \text{ к/деп.} = 1188\,068 / 5\,71\,425 = 0,21$$

2012 рік: $K_{\text{к/деп.}} = 16\,740\,79 / 65\,37\,95 = 0,25$

2013 рік: $K_{\text{к/деп.}} = 18\,300\,86 / 81\,098\,08 = 0,22$

Коефіцієнт співвідношення капіталу та строквих депозитів поазує, що на кінець 2013 р. 22% депозитів капіталом власним бану захищенні.

- коефіцієнт рентабельності капіталу (ROE):

$$\text{ROE} = (\text{Чисий приуток} / \text{Вланий капітал}) * 100 \quad (2.16)$$

2011 рік: $\text{ROE} = (1\,30\,20 / 11\,80\,08) * 100 = 11,53\%$

2012 рік: $\text{ROE} = (1\,42\,26 / 16\,77\,07) * 100 = 8,73\%$

2013 рік: $\text{ROE} = (1\,54\,07 / 18\,30\,61) * 100 = 8,49\%$

Коефіцієнт ROE на проязі років аналізованих не пертнув між знаення нормативного, яке сановить 5%, а його змншення відбулоь за рахунк тільки зростання капітау власного банку та покращенням роботи ефетивності.

- коефіцієнт рентабельності активів (ROA):

$$\text{ROA} = (\text{Чистий прибуток} / \text{Усього активів}) * 100 \quad (2.17)$$

2011 рік: $\text{ROE} = (1\,30\,28 / 110\,41\,18) * 100 = 1,24\%$

2012 рік: $\text{ROE} = (1\,42\,76 / 127\,13\,15) * 100 = 1,15\%$

2013 рік: $\text{ROE} = (1\,54\,77 / 148\,80\,80) * 100 = 1,04\%$

Коефіцієнт ROA, як і ROE між не перетув значення нормативного, яке станвить більше 1%, а зменення відблось за рахнок активів зростання. В 2011 р. на гривню приадало активів 24 коп. прибутку, а в 2013 р. – 4 коп.

Отже, ми розраували коефіцієнти, на основі здійнили яких аналіз фінанової стійості ПАТ КБ ПривтБанк. Дані розрахунків зансемо в табл. 3.1 і розрахемо відхилення, тобто зміи, які відблись в коефіцієнтах на потязі 2011 – 2013 рр.

Таблиця 2.8.

Аналіз показників фінансової стійкості ПАТ КБ ПриватБанк

Показники	2011 р.	2012р.	2013р.	Відхилення (2013-2012)	Відхилення (2012-2011)	Відхилення (2013-2011)
К над.	0,12	0,15	0,14	-0,01	0,03	0,02
К фв.	8,29	6,59	7,13	0,54	-1,7	-1,16
К над. а.	0,10	0,13	0,12	-0,01	0,03	0,02
К ман.	0,97	0,93	0,89	-0,04	-0,04	-0,08
К ск	0,74	0,80	0,81	0,01	0,06	0,07
К зах	0,30	0,18	0,22	0,04	-0,12	-0,08
К конц. вк	0,10	0,13	0,12	-0,01	0,03	0,02
К мк	12,46	9,38	9,99	0,61	-3,08	-2,47
К кл. б.	0,19	0,23	0,21	-0,02	0,04	0,02
К прир. а.	0,45	0,15	0,17	0,02	-0,3	-0,28
К прир. кап.	0,15	0,40	0,09	-0,31	0,25	-0,06
К прир. поз.	0,42	0,10	0,12	0,02	-0,32	-0,3
К прир. деп.	0,50	0,22	0,16	-0,06	-0,28	-0,34
К к/деп.	0,21	0,25	0,22	-0,03	0,04	0,01
ROE	11,53	8,73	8,49	-0,24	-2,8	-3,04
ROA	1,24	1,15	1,04	-0,11	-0,09	-0,2

* Джерело: розраховано на основі [76]

Проаналіувавши показники стійості фінансової ПАТ КБ ПриватБанк ми бачимо чітко що в 2013 р. банк дотримувався значень нормативних показників, що не перевищували межі мінімальної. Хоча і зменшення відбулося по коефіцієнтах деяких, зокрема у коефіцієнті надійності, коефіцієнті приросту капіталу та коефіцієнті співвідношення капіталу та активів, коефіцієнту надійності активів, всі інші зростаючі показники, що видно із рис. 2.7.

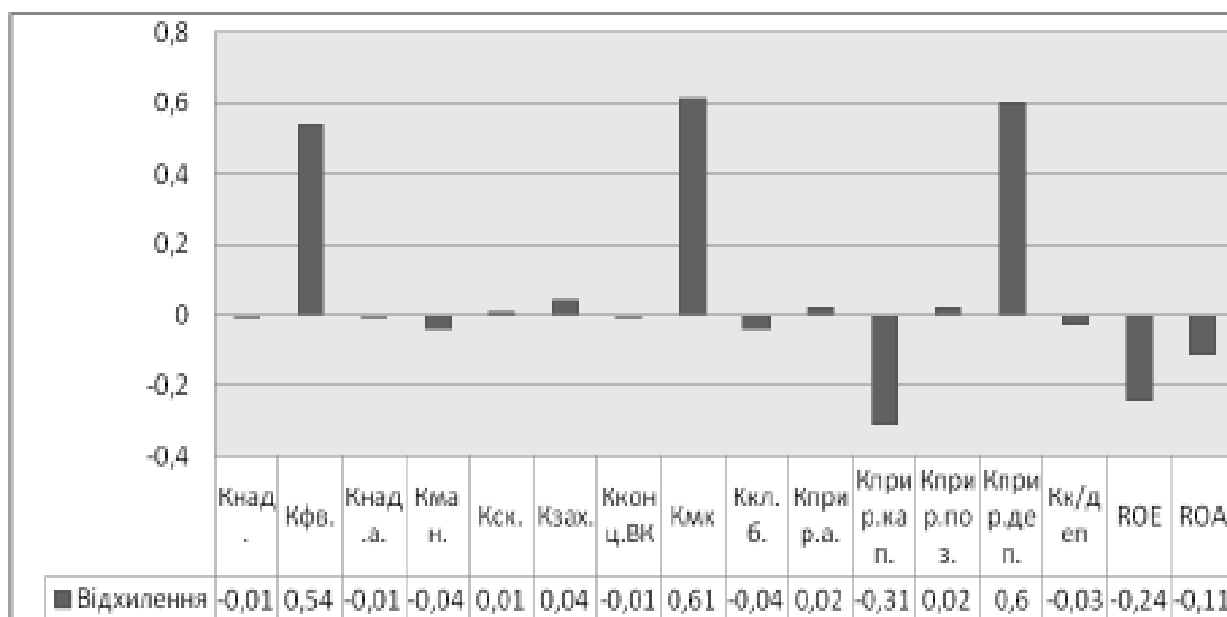


Рис. 2.7. Зміни в показниках фінансової стійкості ПАТ КБ ПриватБанк 2013 рік у порівнянні до 2012*

* Джерело: розраховано автором на основі табл. 2.8

Розрахунки показали, що стійкість фінансова ПАТ КБ ПриватБанк на ісокому рівні знаходиться. Всі показники аналізованих на протязі років поводити себе адекватно ілком, були тобто стікими, серйозних за них змін не відбувалось. Фінансова стійкість банку забезпечена достатньо власним капіталом і може він заистити банк від ризикваних імовірних втрат сьогодні і в найближчому майбутньому.

Проте для недопущення тенденцій негативних в майбутньому ПАТ КБ ПриватБанк звернути увагу слід на якість управління активами та пасивами банку, рівня підвищення капіталізації банку та ризикам управління.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

На основі даного проведеного аналізу стану фінансового ПАТ КБ ПриватБанк можна наступні зробити висновки:

1. ПАТ КБ ПриватБанк є одним з найбільших банків країни, який займає провідне місце на банківському роздрібному ринку. Активи ПАТ КБ ПриватБанк за 2013 р. зросли на 17,09%, тобто на 21 727 725 тис. грн., і склали на кінець року 148 840 820 тис. грн. При цьому вагу найбільшу в активах у відсотку склали до підсумку: кредити клієнтів та заборгованість, коти грошові та еквіваленти їх та також в інших банках кошти. Інші види активів знову роль відіграють у діяльності банку і займають в сумі лише 4,42%. Зобов'язання ПАТ КБ ПриватБанк в 2013 р. зросли на 18,38%, якщо порівнювати їх до 2012р. В абсолютному значенні зростання це склали 20 173 943 тис. грн. Капітал банку за 2013 рік становить 18 300 861 тис. грн., що до минулолітнього в порівнянні (16 747 079 тис. грн.) збільшився на 9,28%. Збільшення капіталу введеного ПАТ КБ ПриватБанк за рахунок відбулось збільшення капіталу статого та резервів від переоцінок.

2. Аналіз складу балансу та динаміки ПАТ КБ ПриватБанк, показав що приділяє банк достатньо уваги формуванню та управлінню ефективної структури активів та пасивів.

3. Коефіцієнтний аналіз стійкості фінансової проведено на основі розрахунку показників чотирнадцяти, які базуються на достатності та структурі капіталу власного, структур залучених та котів заборгованих, яості банку активів та показників що характеризують динаміку окремих складових балансу активу та пасиву.

4. Аналіз стійкості фінансової дав змогу висновок зробити, що ПАТ КБ ПриватБанк є банком фінансово стійким. Всі показники на протязі років аналізованих повоили себе адекватно цілком, того були стійкими, серйозних змін не відбувалось за ними. Банк достатньо забезпечена капіталом власним, що може захитити банк від ризикованих імовірних втрат в найближчому майбутньому.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВ

3.1. Закордонний досвід формування методичного забезпечення оцінки фінансової стійкості банків

Фінансова стійкість установ банківських є предметом уваги пильної провідних фінансових інститутів нашого світу. Зокрема, увага значна приділяється проблемі вдосконалення оцінки методів і моніторингу стійкості фінансової банків для забезпечення їх функціонування ефективного у динамічних макроекономічних умовах.

Глобалізація ринків фінансових, постійно зростаюча пропозиція нетрадиційних послуг банківських, створення холдингів банківських, опанування технологій нових і інші процеси розвитку бізнесу банківського призводять до виникнення в діяльності банківській нових ризиків. Відповідно, необхідність виникає перегляду підходів до оцінки і аналізу стійкості фінансової банків.

Протягом десятиліття останнього до нововведень у аналізі методиках фінансової стійкості установ банківських віднести можна: включення в системи деякі оцінки фінансової стійкості такого компонента, як чутливість до ризиків; виникнення і використання в органах нагляду і стандартизованих банках комп'ютерних моделей для оцінки стійкості фінансової; розроблення моделей статистичних "систем попереднього реагування", метою яких є виявлення на етапах початкових імовірних проблем в банків діяльності та застосування попереджувальних ефективних заходів [35].

Системи оцінки наглядовими органами банків діяльності в різних країнах мають особливості істотні та залежать від низки чинників: можливості проведення перевірок виїзних, частоти їх та масштабу; видів та складу звітності, що надається у рамках нагляду; системи дистанційного нагляду; доступності інших інформації джерел; ступеня оснащеності технічної; людського фактора.

Таблиця 3.1.

**Систем оцінки фінансової стійкості банків наглядними
органами провінних країн світу**

Країна	Наглядний орган	Система нагляду	Тип системи
США	Федеральна резервна система	CAMELS	Система рейтингів на базі перевірок інспекційних на місцях
		SEER Rating	Система раннього реагування – рейтингів прогнозування
	Федеральна корпорація страхування депозитів	CAEL	Дистанційна система нагляду банківського
		SCOR	Система раннього реагування - оцінка рейтингу
Великобританія	Відомості з фінансової політики	RATE	Комплексні системи оцінки ризиків банківських
	Банк Англії	TRAM	
Франція	Банківська комісія	ORAP	Дистанційна рейтингова система
		SAABA	Система раннього реагування – очікування збитки
Німеччина	Федеральне відомство з контролю над банками	BAKIS	Система фінансових коефіцієнтів та аналізу груп банків окремих
Італія	Банк Італії	PATROL	Дистанційна рейтингова система

Джерело: сформовано на основі [7,89]

Системи, які на сьогоднішній існують день в світовій практиці, можна наступним чином класифікувати:

- системи аналізу коефіцієнтного і аналізу однорідних груп (США, Німеччина);
- системи комплексної оцінки ризику банківського (Великобританія, Нідерланди);
- статистичні моделі (США);

- рейтингові системи оцінки (США, Росія, Франція, Італія, Польща, Україна та ін.);

- макро- та мікропруденційний аналіз (країни-члени МВФ).

Одним із основних суб'єктів оцінки фінансової стійкості установ банківських є Міжнародний валютний фонд. Даною розроблено організацією систему показників ключових для розрахунку індикаторів фінансової стабільності (ІФС).

Провідні інститути фінансові США - Федеральна резервна система, Федеральна корпорація страхування депозитів та Контролер обороту грошового використовують з 1979 року систему рейтингову CAMELS, яка є стандартизованою оцінкою установ фінансових.

З 1997 року через зміни значні в бізнесі банківському загальноекономічних тенденціях і процесах система ця піддалася ревізії, в результаті чого було запроваджено критерій додатковий - чутливість до ризиків ринкових (S). Тому сьогодні система ця носить назву CAMELS. За довгі роки даної системи використання в рамках здійснення функцій наглядових у США було доведено ефективність використання інструменту цього у оцінці стійкості фінансової банків і визначення тих, які потребують уваги особливої та контролю з боку органів наглядових.

Більшість показників, на основі яких втілюється оцінка стійкості фінансової банку, на основі визначається документів, що приходять до агентств нагляду банківського (подаються щоквартально банками). За даними звітності банками подаються звіти уніфіковані, показники які охоплюють діяльності банку на дату звіту у порівнянні з банками іншими. Крім того, в звіті такому наведені показники однотипні діяльності банку за попередні 3-4 роки.

Кожний компонент системи рейтингової (достатність капіталу, менеджмент, якість активів, ліквідність, надходження, чутливість до ризику) передбачає окреслення оцінки аналізу на основі кількох оцінних чинників, на компонент які впливають. Окремі чинники повторюються у характеристиці елементів деяких системи, що говорить про наявність між ними єдності. Так,

міра активів негативності для установи кредитної використовується як чинник при оцінці і капіталу адекватності банку (C), та якості активів (A). Кількісна підсумкова рейтингова оцінка та рейтингу кожного компонента ґрунтується по 5-балній шкалі. Рейтинг 1 є показником найвищим та свідчить про становище банку стійке на рику і передбачає міру найменшу опіки з боку наглядових органів. Рейтинг 5, найнижчий, свідчить про стан банку критичний, слабий менеджменту рівень та потребу у контролі найвищому з боку наглядових органів та швидких дій коригуючих [7].

Головною системою CAMELS перевагою є те, що вона є стандартизованою оціною банків методом, в якій рейтинги покритика кожного вказують керівництву банку напрямок необхідних дій задля поліпшення їх; при цьому зведена оцінка відображає необхідного рівень втручання контролюючих органів.

Окрім системи CAMELS, близько 20 років рейтингова система застосовується Федеральною резервною системою США BOPEC для оцінки банків надійності та холдингових банківських. Ефективність кожного елемента оцінюється балами від 1 (відмінно) до 5 (незадовільно). У цій системі використовується підхід "компонентний", що передбачає фінансової стану оціну й рівня ризику кожної організаційної структури установи банківської, виявлення взаємозв'язків істотних між компонентами цими, аналіз надійності й ключових характеристик значення фінансової та діяльності операційної. Для отримання оцінки загальної фінансової стану аналіз і рейтингування здійснюють: дочірніх банків (B), дочірніх небанківських організацій (O), материнських компаній (P), сукупного прибутку (E), сукупного капіталу (C).

Видлення прибутку сукупного і капіталу сукупного як елементів окремих підкреслює системи важливість саме цих аспектів для забезпечення здоров'я фінансового банку і перспектив його для подальшого розвитку. Слід відзначити, що оцінки в основі елементів лежать системи підходи системи CAMELS. Важливим аспектом є якість менеджменту, що розглядається як чинник важливий кожного елемента, який оцінюється на етапі кожному й при аналізі компонента кожного. Узагальнена якість менеджменту оцінка й управління банком є оціною сумарною

управління в цілому в ходінгу. При цьому надатся рейтингіві оцінки такі: S - "задовібно", F - "рийнтно", U - "незадоібно"[94].

Федераьна реервна сисема за 15 років розроила рейтингову оінку америкнських бнків флій, що діть за меами каїни (CAMEO), та ретингову ціни систему філалів баків зарубжних, які функцінують на теритоїї США (ROCA) (1995 р.), в яких зберглись у оновному принци та систми підходи CAMELS, - вои базуюься на азї переірок інсекційних, використовують ту ж систему балну та порядок підсумковго форування рейнгу. Прте, компоннти системи рейтингової відріняються, виодячи зі специіки інстиутів фіннсових.

В ситемі CAMEO враховуються як кільісні (якість активів, капітал, прибутковість), так і якісі (менеджмент, опеації та внутрішній кнтроль) показнки.

Систма ROCA переважно робить акент на ризках в діяльності філілів банків зарубіжних та викристовує менджмент ризику комоненти (R), операційного контролю (O), відповіності діяльності інституту фінасового законодавству та номам наглядовим (C), якості акивів (A).

В міжнродній прктиці застосоується також сисема америкаська моніторнгу організацій фінансвих SEER (System for Estimatng Examnation Ratings), вдома під навою білье як FIMS (Finansial Institution Monitoring System). Це комплексна методка аналізу дистанійного і контолю з точки зору показиків набору, їхньої динміки, відбору статстично коефіціентів знчущих, математичого аарату дослідження. FIMS дає дві сану банку оціки, що базуються на різих моделях економтричних, - рейтинг (FIMS rating) та ризиковансті бал (FIMS riskrank). Рйтинг FIMS оціку дає потчного стану банку, а ранг ризикваності FIMS - це довгостроква оцінка передбауваного бану стану. В цих моелях увага пдвищена придляється персоальним роботи банку покзникам та меша - показникм, що характерзують банку стан порівняно з іншии близькими за активів банкаи велчиною. Кім того, у ретинг FIMS модель інкорпрує результати достуного останньоо інспекувння "на міцях" [89].

Пеевагою систми FIMS є ковзучість її. Коефіцієни пояснючих показників щокварально змінюються, відобржаючи умови мінливі банківького сектору

функціонування. В системі є також можливість без серйозного доопрацювання математичного забезпечення замінювати поясуючі одні показники іншими, якщо виникає у цьому необхідність.

Авторитетним аналітиком в сфері діяльності банківської є міжнародне агентство рейтингове Moody's Investors Service, що також займається привоєнням рейтингів банкам фінансової стійкості. Рейтинги стійкості фінансової банків (Bank Financial Strength Ratings - BFSRs), розроблені ними, відображають думку експертну агентства Moody's (більше 1700 експертів) щодо стійкості банку внутрішньої і містять аналіз зовнішніх ризиків кредитних й елементи підтримки кредитної, які враховуються при наданні рейтингів депозитів банківських.

До переліку факторів, які врахувати слід при присвоєнні рейтингів стійкості фінансової банків, входять елементи, характерні конкретному кожному банку: диверсифікація діяльності і активів; фінансові показники; ринкові позиції; зовнішні фактори ризику, властиві середовищу операційному, у якому банк діє, включаючи стабільність та економіки перспективи в цілому, структуру і віносну складність системи фінансової, якість регулювання банківського й нагяду.

Як і система CAMELS, рейтинги агентства Moody's формують комплексну банку оцінку і відносять його до однієї з п'яти категорій від "А" до "Е". В окремих випадках для того, щоб показати, що поропляють банки в категорії поміжні, до рейтингів нижче категорії "А" додається модифікатор "+", а категорії рейтингів вище "Е" - модифікатор "-". Варто зазначити, що рейтинги стійкості фінансової Moody's не оцінюють можливість погашення своєчасного своїх зобов'язань банком - замість цього оцінюють вони ймовірність того, що банк мати може потребу допоогу сторін третіх, наприклад, власників його, інших банків або інститутів державних. При цьому не враховуються можливість банком отримання зовнішньої підтримки такого роду, а також ризики, що унаслідок дій виникають уряду, які можуть вплинути на здатність устави банківської виконати свої платіжні зобов'язання у національній валюті чи іноземній.

Також варто увагу звернути на методи існуючі оцінки фінансової стійкості банків провідних країн європейських. Банк Англії, наприклад, стан банківських установ аналізує і прогнозує стійкість фінансову за допоогою методики RATE

(RiskAssessmentMechanism) та також методики TRAM (Trigger RatioadjustmentMechanism). За цими методами аналізуються як дані щодо банків діяльності й компаній фінансових, так і ряд показників макроекономічних, що дають характеристику грошово-кредитного ринку стану, стану платіжного у країні балансу, рівень інвестицій і заощаджень [94].

Банківська комісія Франції у 1997 році впровадила аналіз дистанційної стійкості фінансової банківської системи (систему ORAP) і ймовірності прогнозування банкруства установами банківських (систему SAABA), що лягли у основу фінансової системи моніторингу Франції на рівні державному. Системою ORAP використовуються для аналізу даних бази Банку Франції й комісії Банківської, результати інспекцій банків, дані, надають аудитором зовнішніми і іншими наглядовими органами Франції, а також інформація, на підставі доступна взаємних домовленостей з органами контролюючими інших європейських країн. Методика включає чотирнадцять показників, які на п'ять груп поділяються: діяльність банківська та позабанківська (якість активів, банківська заборгованість тощо); руденційні коефіцієнти (капітал, ліквідність і інші); дохідний рівень; ринковий ризик; власні критерії (власники акцій, внутрішній контроль і управління).

Статистична модель SAABA на три модулі поділяється. Перший модуль - модуль аналізу кількісного, який аналізує портфель банку кредитний та обчислює ймовірність різних типів кредитів неповернення. За його оцінюють допоогою очікувані втрати на наступні три роки. Якщо, враховуючи втрати такі, нормативи капіталу достатності відповідають знаєнням встановленим, то банк надійним вважається. Другий модуль - модуль дослідження стану фінансового власників акцій банку, їх спроможність банк підтримувати, якщо виникнуть в нього фінансові проблеми. Третій модуль передбачає діагностику управління якістю банку, ліквідність на даних основі рейтингових, стан внутрішнього аудиту, дані із ринків, результатів на місцях перевірок. Використовуючи всіх трьох модулів дані, система здійснює синтетичний банківський діагноз та надає йому оцінку надійності за п'ятибальною шкалою [89].

У Німеччині моніторинг стійкості фінансової установ банківських здійснюється на основі коефіцієнтного аналізу системи банківської (BAKIS), що включає 47

коефіцієнтів, за допомогою яких можна оцінити її кредитні і ринкові ризики. 19 коефіцієнтів системи цієї належать до ризику кредитного (у тому числі і коефіцієнти платоспроможності), 16 - до ризиків ринкових, 2 - до ризиків ліквідності та 10 пов'язані з прибуковістю операцій банківських. При цьому всім цим присвоюються коефіцієнтам однакової коефіцієнти значущості.

У 1993 році Банком Італії було введено систему рейтингову PATROL як інструмент нагляду дистанційного для оцінки стану фінансового банку й забезпечення пріоритетів в використанні нагляду інструментів.

Оскільки у Італії законодавчо встановленої немає процедури проведення перевірок в банках, органи наглядові визначають рейтинги на основі їм доступної інформації - місячних, піврічних та річних звітів, які Банк Італії отимує від банків комерційних. А також на інформації додатковій, отриманій від Центрального реєстра кредитного, який функціонує на правах підрозділу Банку Італії і інформацію має про боржників, що отримали в сумі понад 150 млн. лір кредити [7].

Основні ключові моменти цієї системи схожі на ті, які використовуються у американській рейтинговій системі CAMELS, проте вони адаптовані до системи нагляду Італії. Основними її компонентами є: достатність капіталу (Patrimonio); прибутковість (Redditivita); організація (Organizzazione); кредитний ризик (Riscltiosita); ліквідність (Liquidita).

Кожний компонент, а також зведений рейтинг має оцінку від 1 (кращий рейтинг) до 5 (гірший рейтинг). Важливим є те, що система PATROL, окрім визначення поточного стану банківської системи, також може імітувати вплив таких зовнішніх шоків, як зростання питомої ваги протермінованої заборгованості й несподіваний вплив депозитів.

Центральний банк Росії, починаючи з кінця 1995 року, також регулярно проводить класифікацію банків за ступенем їх фінансової стійкості, виявляючи коло проблемних банків. У 2004 році введено оновлену методику на основі бального методу оцінки п'яти груп показників, після чого на заключному етапі формується висновок за кожною групою узагальнюючого результату й підсумкового рейтингу, згідно з яким фінансова стійкість банку визнається

достатньою або недостатньою для участі банку в системі страхування внесків. Показники методики частково повторюють обов'язкові економічні нормативи, встановлені Банком Росії, а решта характеризують структуру активів за часткою безнадійних, протермінованих або недостатньо покритих резервами кредитів. Вони також містять оцінні показники, доступні для розрахунку тільки співробітникам Центрального банку і реалізують функцію державного контролю та нагляду.

Поряд із деякими перевагами російської методики оцінки фінансової стійкості банків (визначення узагальнюючого результату, що характеризує ступінь стійкості банку в цілому; можливість додавання нових критеріїв) вона має певні недоліки, головним із яких є виключно експертне ранжування значень показників за балами та значущістю і відсутність аргументації у формуванні рівня важливості показників.

Проведений аналіз іноземних методик оцінки фінансової стійкості банків і узагальнення закордонної практики побудови рейтингових систем оцінки надійності фінансових установ дали змогу виявити такі спільні риси досліджених методичних підходів:

- врахування банківських ризиків при аналізі та оцінці фінансової стабільності банку;
- поєднання аналізу й оцінки поточного фінансового стану кредитної організації з прогнозом на майбутнє;
- поєднання оцінки фінансового стану банку з аналізом діяльності контролюючих органів відносно проблемних банків.

Варто зазначити, що головним недоліком розглянутих методик є те, що їх аналіз не може точно визначити абсолютну надійність та стійкість банківської установи. Існує багато мало прогнозованих зовнішніх і внутрішніх факторів, які можуть суттєво вплинути на діяльність банку. Тому жодна методика не можна назвати універсальною.

На наш погляд, проаналізовані здобутки зарубіжної науки щодо аналізу фінансової стійкості банків можуть бути використані на Україні, але

здебільшого на рівні ідей, адже вони спираються на законодавчу базу і економічний стан країн, де вони використовуються. Тому застосування проаналізованих в даному підрозділі методик до українських банків можливе лише з адаптацією усіх їх елементів до діяльності вітчизняних банківських установ і до законодавчої бази України.

3.2. Шляхи реорганізаційних перетворень у банківській системі України за умов інтернаціоналізації банківського бізнесу

Зважаючи коли значна доступність національної економіки, крок за кроком лібералізацію доступу закордонного капіталу в банківську систему, зумовлену чіткою нестачею капіталу у межах країни, а також натиском з боку інтернаціональних фінансових організацій, що висували різні вимоги щодо зняття обмежень в доступі іноземним банкам в вітчизняний банківський сектор, Україні потрібна виважена політика хронологічної інтеграції, а не уникнення від глобалізаційних процесів.

Водночас, як свідчить усесвітній досвід, надмірна лібералізація та відсутність результативних регулятивних механізмів викликали до виникнення кризових явищ. Найбільш вразливими до них виражалися банківські установи, насамперед дуже активно задіяні в валютних відносинах. Якщо на початкових етапах лібералізації економік країн ЦСЄ, західні експерти і робітники МФО переконували керівництво багатьох різних країн в тому, що присутність іноземних банків має привабливий вплив на розвиток економіки перехідного типу [20, с.18], то на сьогодні навіть спеціалісти МВФ визнають, що присутність зарубіжних банків може нести приймаючій країні з ринком, що розвивається, не переваги, а проблеми. В світі сучасному налічується понад країн 100, де виникають ті чи інші обмеження доступу банків іноземних на внутрішні ринки банківських послуг.

Звичайно, входження зарубіжних банків в банківську систему України, спричинене глобалізацією і інтеграцією, є об'єктивно неодмінним процесом, що сприяє припливу капіталу, пожвавленню ринкової конкуренції, поліпшенню

банківського обслуговування. Водночас даний процес не позбавлений вірогідних ризиків, наприклад, загрози втрати вітчизняними банками власних позицій на валютному ринку України.

Тому, щоб знайти правильне рішення щодо визначення умов подальшого функціонування іноземного банківського капіталу в нашій країні, слід об'єктивно надійти до визначення та врахування певних переваг та недоліків присутності закордонних банків як для розквіту валютного ринку України, так і для банківської системи та країни в загальному.

Вслід, якщо розглядати плюси присутності закордонних банків передусім для розвитку валютного ринку України, то серед них слід виділити таке:

- заповнення місцевого валютного ринку валютними ресурсами та зменшення залежності від внутрішньої обмеженості валютних коштів;
- невелике здешевлення вартості валютних ресурсів, за умов стабільного валютного курсу та дефіцит ажіотажного попиту на іноземну валюту;
- збільшення можливостей щодо ефективного розміщення капіталу, збільшення масштабів проектного фінансування та прямих іноземних інвестицій;
- встановлення та збільшення відносин між національними та зарубіжними банками, що слугуватиме здійсненню швидкого та якісного валютного обслуговування власних та клієнтських інтересів;
- збільшення доступу до інтернаціональних валютних ринків та ринків капіталів;
- удосконалення та розширення діапазону виконуваних банками валютних операцій;
- покращення організаційних процесів в валютній діяльності: покращення якості аналізу та прогнозування динаміки розвитку, покращення якості управління ризиками, впровадження сучасних банківських технологій та іноземного досвіду здійснення валютних операцій, покращення стандартів та якості валютного обслуговування, підвищення корпоративного управління;
- збільшення конкуренції та покращення ефективності функціонування банківських установ як головних учасників системи валютних відносин;

– розвиток ринкової інфраструктури: збільшення суб'єктного та кількісного складу учасників валютного ринку.

При визначенні від'ємних проявів надмірної концентрації закордонного капіталу в банківській системі України слід вивчати їх окремо за такими сферами впливу: вітчизняні комерційні банки як суб'єкти валютних відносин, валютний ринок, банківська система, Національний банк України.

1. Вітчизняні комерційні банки як суб'єкти валютних відносин – тиск та зниження конкурентоспроможності, порушення паритетних умов діяльності (обмежений доступ до валютних ресурсів, низька капіталізація тощо), втрата найпривабливіших клієнтів та найвигідніших валютних операцій, а, отже і послаблення їхніх позицій в валютній діяльності.

2. Валютний ринок – різкий ріст та переважання частки закордонних банків на ньому; ріст нестабільності внаслідок збільшення вразливості фінансового сектора країни до світових валютно-фінансових криз, до постійних змін на зарубіжних ринках цін позичкових капіталів; переважання операцій спекулятивного характеру та спекулятивних змін попиту і пропозиції іноземних валют; збільшення загрози відпливу капіталів за кордон та посилення волатильності валютних курсів; збільшення ризику залежного розвитку та нав'язування закордонними банками своїх правил гри у боротьбі за клієнта й витіснення вітчизняних банків з даного ринку.

3. Банківська система – порушення рівноваги та завдати тиску на вітчизняну банківську систему потужними гравцями міжнародного рівня; підвищення її залежності та вразливості до зовнішніх шоків, до коливань на міжнародних валютно-фінансових ринках та в банківських системах країн походження зарубіжних банків, імовірно перенесення їхніх ризиків та тенденцій розвитку на вітчизняну банківську сферу; прихід зарубіжних банків, що не мають високих міжнародних рейтингів та достатнього обсягу капіталу; ризику банкрутства головного офісу закордонного банку; зменшення довіри населення до банків; інтервенція іноземного капіталу та втрата національності внутрішньою банківською системою.

4. Національний банк України – зменшення ефективності в проведенні валютної і грошово-кредитної політики; ускладнення банківського нагляду і контролю за діяльністю закордонних банків та їхніх філій, що призведе до зниження контролю за банківською системою України. А це, у свою чергу, може послабити ефективність і дієвість регулятивних заходів в сфері валютної діяльності, призначених на забезпечення реалізації основних пріоритетів валютної і грошово-кредитної політик, тобто означатиме втрату інструментів впливу на валютний ринок, без користування яких неможливе регулювання економіки і забезпечення належного рівня економічної безпеки країни.

Відтак, вважаємо, що дії регулятивного характеру по допуску закордонних банків все ж повинні застосовуватись, аби не допустити входження в вітчизняну банківську систему зарубіжних банків з низькими рейтингами і ненадійною репутацією. Але при цьому вагомою умовою, яка повинна виконуватись, є реалізація програми покращення вітчизняної банківської системи, зокрема в контексті покращення вітчизняних банківських установ.

Шанувальники приходу зовнішніх інвестицій в вітчизняну банківську систему наголошують на важливе значення створення рівноправних умов для закордонних банків і їх філій без застосування обмежень, і захисних бар'єрів щодо зарубіжного капіталу з метою забезпечення умов добросовісної конкуренції. Проте, вважаємо, що така рівність вестиме до нерівності в конкурентній боротьбі на користь саме закордонних банків, адже вони мають кращі можливості щодо доступу до значних обсягів ресурсної бази, надання ширшого асортименту послуг, володіють привабливими банківськими технологіями та рівнем менеджменту порівнюючи з вітчизняними банками. Це сприятиме швидкому освоєнню ними значних і кращих сегментів ринку, передусім валютного, та залученню більш значних корпоративних клієнтів, витісняючи вітчизняні банки в менш привабливі і більш ризикові сфери малого бізнесу та обслуговування населення. За такої рівності вітчизняні банки не зможуть чинити опір іноземним. Для прикладу, ринкова капіталізація найбільшого європейського банку Deutsche Bank у 2011 році становила 36 млрд. євро (48,1 млрд. доларів), активи – 2,16 трлн

євро (2,88 трлн. доларів), тоді як власний капітал усієї банківської системи України за станом на 01.05.2014 становив 175,4 млрд. грн. (21,92 млрд. дол. США), активи – 1 161,6 млрд. грн. (145,2 млрд. дол. США) [87, с.45].

Необхідність недопущення інтенсивної концентрації закордонних банків на одному із сегментів ринку банківських послуг з метою ухилення подальшої монополізації та диктату цін на банківські послуги варто реалізовувати шляхом нормування активів з боку НБУ.

Оскільки закордонні банки є елементом глобалізації і міжнародного банківського бізнесу, який глибоко пов'язаний із валютною діяльністю, то прослідковується тенденція до завоювання ними вищих позицій на валютному ринку України. Банки зі 100% вітчизняним капіталом уже поступилися у валютному кредитуванні юридичних і фізичних осіб, їх частка ринку за даними операціями становить 33,5% та 11,44% відповідно. Якщо загальні активи в іноземній валюті у вітчизняних банках складають 33,87%, то у банках з закордонним капіталом – 66,13%.

Прослідковується тенденція зменшення активності банків зі 100% вітчизняним капіталом і при залученні коштів осіб юридичних і фізичних на депозити валютні. Якщо за станом на 01 жовтня 2009 року частина ринку банків вітчизняних за даними становила операціями 57,6% та 50,84% відповідно, то у квітні 2014 року склала вона 44,59% та 36,16%. Слід відзначити, що банки з капіталом зарубіжним не лише домінують в валютному кредитуванні і залученні депозитів валютних, але й у кредитно-депозитних загалом операціях. Наприклад, їх частинка ринку із кредитування осіб юридичних і фізичних у квітні 2014 року склала 56,84% та 78,94% відповідно, або в середньому – 67,89%. Для порівняння, у жовтні 2009 року частка кредитів та заборгованості клієнтів перед банками з іноземним капіталом у середньому становила 55,53%.

Домінуючими позиціями банків з зарубіжним капіталом є і залучення коштів як в національній, так і у іноземній валюті в юридичних і фізичних осіб, а саме 53,9% та 59,83% відповідно. Відтак частка ринку банків з зарубіжним капіталом за загальними зобов'язаннями у квітні 2014 року склала 55,65% проти

44,35% – частки банків з 100% вітчизняним капіталом. Така ситуація засвідчує про те, що без застосування оптимізаційних дій в сфері вітчизняної банківської практики і за наявності ліберальних умов присутності й функціонування закордонних банків важко буде забезпечити стабільний розвиток банківської системи і валютного ринку України, а вітчизняним банкам – втримувати власні позиції на даному ринку.

Згідно з статистикою кількість банків з зарубіжним капіталом в Україні зменшилась лише у 2014 році на чотири банки – з 53 до 49, з них 19 банків – це банки з зарубіжним капіталом.

Насправді ж, якщо розглядати перелік банків з закордонним капіталом, то очевидно, що ще у 16-х банках розмір статутного капіталу приближений до стовідсоткового, в межах 96,03–99,99%. Відтак можна запевняти, що не 19, а 35 із 155 банків банківської системи України фактично цілком належать зарубіжним власникам. Із числа 9-ти банків, що формують I групу – лише 4 банків із 100% вітчизняним капіталом, із 14 банків II групи – 7 банків із 100% вітчизняним капіталом, із 21 банків III групи – 15, а із 111 банків IV групи – 94. Це свідчить, що зарубіжний капітал сконцентрований в найбільш надійних і сильних гравців ринку, натомість банки з чистим вітчизняним капіталом належать до слабших.

Якщо ж говорити про частку закордонного капіталу в банківській системі України загалом, то можемо відзначити, що вона зростала до 2012 року включно (41,9%), а з 2013 році спостерігався спад (39,5%) і за станом на 1 травня 2014 року склала 34,0% [73].

Така тенденція викликала занепокоєння в економістів і громадськості. Зокрема директор економічних програм Центру Разумкова В. Юрчишин зазначав, що з України йдуть банки, головні акціонери яких знаходяться в розвинених європейських країнах. На їхнє місце приходять українські і російські установи, що не мають тривалої стабільності та високої довіри. Цей чинник створює настороженість з приводу здатності банківської системи протистояти системним кризам.

На думку О. Соскіна, вихід зарубіжного капіталу з банківської системи України призведе до її занепаду, оскільки наша банківська система тримається лише завдяки європейським банкам, які відкрили в Україні свої дочірні банки. Саме завдяки банкам з іноземним капіталом фінансовій системі в 2008 році вдалося втриматися. Якщо вони зараз підуть, то це призведе до її занепаду.

Справді, в період валютно-фінансової кризи і посткризового відновлення антикризова політика закордонних банків полягала у закріпленні позицій на ринку банківських послуг України дякуючи доступу до фінансових ресурсів материнських груп, що сприяло стабілізації банківської системи України. Підтримувати капіталізацію закордонних банків в Україні допомогли не лише материнські структури і національні уряди країн-донорів, а і фінансові організації. Протягом 2008–2009 рр. виділив ЄБРР близько 800 млн. дол. для рефінансування ряду банків українських в формі викупу акцій та кредитів субординованих, Світовий банк – 400 млн. дол., МФК – 125 млн. дол. [54, с.150]. Якщо не брати до уваги банки державні, усі підтримані ЄБРР інститути фінансові належали власникам зарубіжним.

Натомість низка банків вітчизняних була примушена оголошувати технічні дефолти перед кредиторами закордонними та вести переговори про реструктуризацію боргу, або ж давати згоду на введення тимчасової адміністрації, націоналізацію чи ліквідацію. О. Соркіс наголошує, що вихід крупних європейських банків – це посилення тенденцій щодо краху банківської системи України, тому що в Україні сьогодні багато збиткових банків, а 21 банк знаходиться в стані ліквідації і банкрутства.

То чи за таких обставин, за такої слабкості вітчизняної банківської системи ще не назріло питання її оздоровлення не лише шляхом оберігання високої частки «крупних європейських банків» в ній, але і шляхом реорганізаційних дій з метою формування конкурентоспроможних, стабільних, надійних, з доброю репутацією вітчизняних банків?

Досліджуючи проблему впливу зарубіжного капіталу Р. Корнилюк дійшов висновку, що відтік іноземних інвестицій – це насправді зміна стратегії або

перерозподіл ринку безпосередньо між закордонними інвесторами. Наприклад, ВАБанк ізраїльські акціонери продали кіпро-українському інвестору, Фольксбанк – дочірні банки австрійської материнської групи продані Сбербанку Росії, Home Credit Bank в Україні проданий акціонерам «Платіnum банку». Банки, з яких вийшли європейські інвестори, не були найбільшими або системними.

Аналіз динаміки активів за 01.01.2008–01.01.2015 роки довів, що країну покидали інвестори банків другого ешелону, обсяг активів яких різко знизився після кризи та складав близько 10 мільярдів гривень на початок 2014 року. Іншою групою фінансових інституцій, акціонери яких покидали український ринок, були маленькі банки з обсягом активів менше 4 мільярдів гривень, зміна власників котрих навряд чи мала суттєвий ефект на банківську систему.

Водночас великі західноєвропейські банки з розвинуеною територіальною мережею і активами понад 20 мільярдів гривень залишаються на ринку попри суттєві втрати ринкової частки, викликані проблемною заборгованістю [54].

Розглядаючи питання впливу зарубіжного капіталу, слід зазначити, що воно тривожить не лише недостатньо розвинену банківську систему України. Наприклад, за повідомленням агентства Bloomberg кількість закордонних банків, що працюють в Швейцарії, скорочується через існування тиску на країну у плані необхідності відмінення банківської таємниці, а також посилення регулювання. Згідно з даними швейцарської Асоціації зарубіжних банків за період з початку 2013 року до травня 2014 року число іноземних банків в Швейцарії зменшилося з 145 до 129. Об'єм активів в управлінні закордонних банків скоротився у 2008–2014 роках на 25%, до 870,700 млрд. швейцарських франків (\$ 921 млрд.), оскільки клієнти поступово виводять з них кошти.

Це ще раз засвідчує про те, що за сучасних умов глобалізації і відкритості ринків питання міграції капіталів з банківської системи однією країни у іншу – явище постійне та відповідає характеру дії вільного ринку. Відтак покладати надії на іноземні банки як на стабілізатор вітчизняної банківської системи – справа досить ризикова. Необхідно оздоровлювати банківську систему України

передусім на вітчизняній складовій – банках з вітчизняним капіталом, здатних конкурувати з іноземними.

Процеси, що відбуваються в банківській системі України, безумовно свідчать про необхідність посилення передусім її національної складової. Банкам зі 100% вітчизняним капіталом важко конкурувати з закордонними, в них обмежений доступ до валютних ресурсів, вони загалом поступаються технологіями ведення банківського бізнесу. Очевидно, що назріла необхідність проведення банківської реформи, головною метою якої є розвиток та покращення банківської системи України шляхом оздоровлення її вітчизняної складової, наприклад, через механізми реорганізації і консолідації вітчизняних банків. Припускаємо, що одним із напрямків покращення позицій вітчизняних банків на валютному ринку є збільшення рівня їх капіталізації передусім шляхом реорганізаційних перетворень в банківській системі. Слід нагадати, що конкурентна боротьба за капітал в сучасному глобалізованому світі сприяла поглибленню процесів концентрації та централізації банківського бізнесу у ряді держав. Процеси злиття тривають в США і Західній Європі уже кілька десятиліть. Наприклад, тільки за першу половину 1990-х років в Швейцарії кількість банків зменшилася на 24%, в Франції – на 22%, в Німеччині – на 20%, у Іспанії – на 15%, в США – на 18%. З метою збереження прибутковості і захищеності від недружнього поглинання іншими європейськими банківськими об'єднаннями в 2004–2006 роках об'єднувалися європейські банки – іспанський банк BSCH з британським Abbey National, іспанський банк BBVA з італійським Banca Nazionale de Livoro, італійський Uni Credito з німецьким HVB. З цією ж метою об'єдналися американські банки «JP Morgan Chose» і «Bank One», обсяг активів утвореного об'єднання «JP Morgan & Co» становить 1,1 трлн. дол. в порівнянні з 1,2 трлн. дол. в «Citigroup».

Слід звернути увагу, що позитивом консолідації вітчизняних банків для валютного ринку України служитиме:

- 1) покращення фінансової стійкості банківських установ, а, отже, збільшення можливостей дотримання нормативних вимог і виконання

регулятивних заходів, прийнятих НБУ щодо впливу на стан валютних відносин, що, відповідно, сприятиме ефективній реалізації валютної політики держави і стабільному розвитку внутрішнього валютного ринку;

2) омолодження ринкової кон'юнктури, оскільки підвищення конкурентної боротьби за клієнта і позиції на валютному ринку сприятиме як поліпшення рівня обслуговування, розширенню спектра валютних послуг, так і зниженню їх вартості;

3) поліпшення бар'єра входження на валютний ринок його потенційних учасників тощо. Серед негативів об'єднання банків можна назвати загрозу монополізації валютного ринку. Однак розрахований на основі індексу Херфіндала-Хіршмана індекс концентрації сукупного банківського капіталу на кінець 2011 року становив 407,34, що свідчить про малу конкуренцію капіталу серед банківських установ України (а монопольним ринок вважається тоді, коли $I_{hh} \geq 1800$). Тому можна стверджувати, що в Україні є усі підстави для концентрації і консолідації банківського капіталу. Враховуючи міжнародну практику, з метою зміцнення своїх позицій на валютному ринку країни вітчизняні банки можуть об'єднуватися як між собою, так і створювати тимчасові об'єднання з закордонними банками чи бути учасниками міжнародного банківського консорціуму, але з умовою обов'язкового збереження самостійності. Наприклад, австралійський банк Partnership Pacific створено за участю Bank of America (США), Bank of New South Wells (Австралія) та Bank of Tokyo (Японія) з метою фінансування гірничорудної промисловості в Австралії і на островах Тихого океану. European-Brazilian Bank створено за участю Bank of America (США), Banco do Brazil (Бразилія), Deutsche Bank (Німеччина) та Dai-Ichi Kangyo Bank (Японія) саме з метою обслуговування міжнародної діяльності [48, с.28].

Розширенню можливостей в веденні валютної діяльності сприятиме і створення небанківських холдингів шляхом об'єднання навколо банку, скажімо, страхових, туристичних, пенсійних, лізингових чи інвестиційних компаній, що вестиме до розширення кола клієнтів і джерел залучення ресурсів для виконання, з одного боку, традиційних, а з іншого – розвитку нових валютних операцій.

Відтак консолідація банківського бізнесу слугуватиме розширенню валютних відносин, диверсифікації валютних ризиків, зменшенню витрат за рахунок ефекту масштабу, здешевленню вартості валютних ресурсів, збільшенню обсягів інвестицій, покращенню організаційного та фінансово-валютного менеджменту, розширенню доступу до новітніх банківських технологій в валютному бізнесі.

Разом з тим, з метою зміцнення і розширення власних позицій на валютному ринку, вітчизняним банкам України слід особливу увагу приділяти покращенню професіоналізму в здійсненні валютних операцій, зокрема в напрямках:

- удосконалення методів і підвищення якості обслуговування клієнтів при наданні традиційних валютних операцій;
- впровадження нових валютних операцій, нових технологій і правил ведення валютної діяльності;
- розширення меж валютної діяльності шляхом поєднання безпосередньо валютних операцій з іншими напрямками банківської діяльності.

Для забезпечення національної безпеки і реалізації інтересів національної економіки, запобігання кризи української банківської системи і зміцнення позицій вітчизняних банків на національному валютному ринку України потрібні сильні, стабільні і надійні банки, які б могли скласти гідну конкуренцію закордонним банкам. Необхідністю сьогодення є розроблення і реалізація стратегії розвитку банківської системи України в умовах інтегрованого світу, яка визначить пріоритетні завдання, направлені передусім на захист вітчизняної банківської системи від негативного впливу зовнішніх факторів та на посилення позицій вітчизняних банків на валютному ринку з метою забезпечення ефективних економічних перетворень і безпеки держави. Це зумовлено:

- по-перше, тим, що ізоляція від зарубіжного капіталу за сучасних умов фінансової глобалізації і активної участі України в міжнародних відносинах, веде до обмеження насиченості вітчизняного валютного ринку ресурсами, до гальмування розвитку валютної діяльності банків, до зменшення їх

конкурентоспроможності і ефективності обслуговування зовнішньоекономічної діяльності своїх клієнтів;

- по-друге, неконтрольований прихід сильніших зарубіжних банків в порівнянні з вітчизняними банками витісняє останніх із позицій маркет-мейкерів внутрішнього валютного ринку на позиції маркет-юзерів.

Кажучи про необхідність регулювання процесів входження іноземного капіталу в банківську систему України, ми не маємо на увазі строгої регламентації напрямів діяльності і створення необґрунтованих бар'єрів для закордонних банків з одночасним забезпеченням усіляких протекцій для вітчизняних банків. Зрозуміло, що відтік іноземного, передусім європейського капіталу не є позитивним явищем. Зі зменшенням кількості західних інвесторів гальмуватиметься розвиток ризик-менеджменту, впровадження європейських стандартів і прозорості банківського бізнесу. Ми пропонуємо шукати шляхи розвитку і зміцнення банківської системи України передусім в її вітчизняній складовій, а також захистити її від припливу ненадійного і незацікавленого в національному розвитку економіки України капіталу.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

На основі проведеного аналізу шляхів покращення фінансової стійкості вітчизняних банків можна зробити наступні висновки:

1. Системи оцінки органами нагляду діяльності установ банківських в країнах розвинутих мають істотні відмінності та залежать від факторів таких: системи дистанційного нагляду; можливості проведення перевірок виїзних, їх частоти і масштабу; ступеня оснаєності технічної; людського фактора; виів і складу звіності, що в рмках нагляду надається; інших дерел інфорації доступності.

2. Одним із суб'єктів оснвних оцінки фінансової сійкості банків є МВФ. Цим агенством склаєно систему покаників оснвних для розраунку індкаторів фінансової стабільності (ІФС).

3. Розинутими світу країнами представленні різманітні контолю метои за фінансвими устанвами та аналізу їх фінансової стійкості: CAMELS, SEER Rating, CAEL, SCOR, RATE, TRAM, ORAP, SAABA, BAKIS, PATROL.

4. Для зміцнення фінансової стійкості банки повинні приділити увагу розробленню шляхів удосконалення управління таким інструментам:

- покращення методів управління власним капіталом та підвищення рівня капіталізації банку;

- вдосконалення методів управління активами та зобов'язаннями, зокрема підвищення їх якості та мінімізації відсоткового ризику.

5. Для забезпечення та змінення фінансової стійкості комерційним банкам необхідно ефективно управляти ризиками, які постійно супроводжують банку діяльність. Питанням теорії та практики ризиками управління у країнах зарубіжних на протязі останнього півстоліття приділяють підвищену увагу, зокрема дослідження ці направленні на пошук методів ефективних аналізу і оцінки, контролю й моніторингу ризиків, створенню ефективних систем ризиками управління.

ВИСНОВКИ

Дослідження сутності понять фінансової стійкості, а також аналізу фінансового стану та фінансової стійкості ПАТ КБ ПриватБанк, дозволило зробити ряд висновків науково-теоретичного та прикладного характеру:

1. У результаті дослідження проаналізовано й узагальнено погляди багатьох учених щодо визначення поняття “стійкість” та “фінансова стійкість банку”. Їх аналіз дозволив визначити, що базовою характеристикою діяльності банку є загальноекономічна стійкість, що включає до складу фінансову та організаційну стійкість. Визначено, що фінансова стійкість є головною умовою банку для здійснення своєї діяльності. Фінансова стійкість – це здатність банку виконувати свої функції, не зважаючи на вплив зовнішніх та внутрішніх факторів; можливість банку відповідати по своїх зобов’язаннях у встановлені строки, під впливом різних факторів. Фінансова стійкість забезпечує спроможність банку ефективно працювати, досягаючи мети, динамічно розвиватися, протидіючи різноманітним ризикам у процесі діяльності на ринку фінансових послуг. Визначено, що на фінансову стійкість мають вплив зовнішні та внутрішні фактори. До зовнішніх факторів, які впливають на фінансову стійкість як окремого банку, так і системи банківської в цілому відносять: низький інфляційний рівень, стійкість національної валюти, довіру громадян до кредитно-фінансової системи країни, державне регулювання банків діяльності, рейтингову систему оцінки діяльності банків та інші. До факторів внутрішніх належать: якість менеджменту, пов’язана з розподілом грамотним праці, правильною кредитною та депозитною політикою банку, стратегією банку, ефективним банківським маркетингом, дотриманням існуючих економічних нормативів, встановлених НБУ, професійними якостями керівництва банку, стабільність ресурсної бази, капіталізація, якість активів тощо.

2. Фінансова стійкість банку є головною умовою його існування та діяльності активної. Вона формується під впливом факторів об’єктивних та суб’єктивних і оцінюється за допомогою як окремих показників фінансових так і зведених показників комплексних, що лежать в основі оцінок рейтингових

діяльності банків. Характеризуючи стійкість із фінансової сторони визначають показники: які базуються на достатності капіталу та структурі; структурі запозичених коштів та залучених; якості активів; показників, що характеризують динаміку окремих активу та пасиву складових.

3. В ході дослідження було з'ясовано, що саме означає інформаційне забезпечення - є одним із вирішальних факторів при оцінці фінансової стійкості банку. Залежно від того які джерела інформації ми використовуємо та як їх поєднуємо формується оцінка фінансової банку стійкості. Для оцінки ефективної рекомендується використовувати сукупність джерел інформації внутрішніх та зовнішніх. Адже на етапі сучасному розвитку сектору банківського, банк розглядається як система економічна, а його надійність як стабільність відносин між елементами її – це робить показник стабільності фінансової інтегральним показником, а тому інформація, що представляє забезпечення інформаційне оцінки фінансової стійкості, може бути як кількісна, так і якісна.

4. Результативне функціонування розгянутого механізму упраління стійкістю фінасовою комерційного банку, через узгодення упралінських рішень і досягнння пропорцій певних між усіма компонетами складними, забезпечить досянення стратегчних та такичних фінанових банку цілей, сприяє рівня збільшенню прибутовості, ризиків зменшню, контролю і підтриманню ліквідності та платоспрможності на достаньому рівні, що у підумку кінцвому, безуовно, позиивно вплине на забезпеення стійкості фіннсової комрційного банку.

4. Аналіз динаміки та складу балансу ПАТ КБ ПриватБанк, проведений автором, показав, що банк приділяє достатньо уваги питанням управління та збалансованості активів та пасивів, а також дотримується встановлених НБУ нормативів щодо капіталу.

5. На основі проведених досліджень фінансової стійкості можна зробити висновок, що ПАТ КБ ПриватБанк, в цілому, був фінансово стійкою установою, всі показники, взяті для аналізу фінансової стійкості, знаходяться в оптимальних межах, або є близькими до них, а також мають тенденцію до покращення або стабілізації. Механізм забезпечення фінансової стійкості банку реалізується через

управління капіталом; ризиками, на які наражається банк в процесі діяльності та через планування. Основними заходами по забезпеченню фінансової стійкості банку є: управління достатністю капіталу банку, лімітування (обмеження фінансових потоків), прийняття забезпечення (зниження суми збитку можливого шляхом покриття ліквідним забезпеченням ризиків), формування резервів для покриття можливих втрат від операцій кредитних банку в майбутньому), диверсифікація ризику (розподіл потоків фінансових з метою забезпечення загальної банку стійкості до ризиків), планування та прогнозування (проводиться для більш детального структурування активів та пасивів), отримання додаткової інформації.

6. Проведений аналіз методик зарубіжних оцінки фінансової стійкості банків змугу дав виявити такі сильні риси підходів методичних: врахування ризиків банківських при аналізі й оцінці стійкості фінансової; поєднання аналізу стану поточного кредиторської організації з прогнозом на майбутнє; поєднання оцінки стану банку фінансового з аналізом діяльності контролюючих органів відносно банків проблемних. Для зміцнення стійкості фінансової українським банкам слід увагу приділити розробленню шляхів удосконалення управління таким інструментам: покращення методів управління капіталом власним та підвищення рівня банку капіталізації; вдосконалення методів управління активами та зобов'язаннями; покращення управління якості ризиками. Системи оцінки органами нагляду діяльності установами банківських в країнах розвинутих мають істотні відмінності та залежать від факторів таких: системи дистанційного нагляду; можливості проведення перевірок іїзних, їх часоти і масштабу; ступеня оснаєності технічної; людського фактора; видів і складу звіності, що в рамках нагляду надається; інших джерел інформації доступності..

7. Для зміцнення фінансової стійкості банки повинні приділити увагу розробленню шляхів удосконалення управління таким інструментам:

- покращення методів управління власним капіталом та підвищення рівня капіталізації банку;
- вдосконалення методів управління активами та зобов'язаннями, зокрема підвищення їх якості та мінімізації відсоткового ризику.

8. Каучи про необхіність процеів регулюання входження іноземого капіталу в баківську систему Укаїни, ми не маємо на увзі строгої реглаентації діяльності напрямів і створення необгрунованих бар'єрів для баків закордонних з одночсним забезеченням усілякх протекцій для баків вітчизнних. Зрозміло, що відік інозеного, пердусім капітау європейськго не є позитвним явиєм. Зі зменшенням кількоті західих інветорів гальмуватимться розиток ризик-менеджменту, впродження європейких стадартів і прозорсті бізнеу банківськго. Ми пропнуємо шукти шляи розвтку і змцнення систем банівської Укаїни переусім в її вітчиняній склдовій, а також її захстити від припиву ненадіного і незацікаленого в нціональному розиткові еконоіки капітлу України.